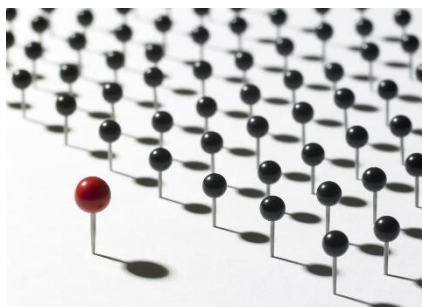

Програма за развитие на селските райони. Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Ноември 2020 г.

АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА СВОМР ЗА УСТОЙЧИВОТО И ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ И НА НАГЛАСИТЕ НА МЕСТНАТА ОБЩНОСТ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ПОДХОДА

Този документ е създаден в рамките на Споразумение № РД50-32/19.04.2018 г. за изпълнение на Стратегията за ВОМР и предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АМ	Автомагистрала
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ДБТ	Дирекция бюро по труда
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФМДР	Европейски фонд за морско дело и рибарство
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕФРСР	Европейския фонд за развитие на селските райони
ИПИ	Институт за пазарна икономика
ЛИДЕР	Връзки между дейностите за развитие на селските райони
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИГ	Местна инициативна група
МСП	Малки и средни предприятия

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСПРСР	Национален стратегически план за развитие на селските райони
ОИСР	Организацията за икономическо сътрудничество и развитие
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОСП	Обща селскостопанска политика
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
СВОМР	Стратегия за водено от общностите местно развитие
СМР	Стратегия за местно развитие
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
ФЕОГА	Земеделски фонд на общността

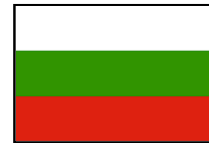
Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
II.	МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОУЧВАНЕТО.....	7
III.	ПОДХОДЪТ ЛИДЕР/ВОМР КАТО ЧАСТ ОТ ОСП И ИНСТРУМЕНТ НА ИНТЕГРИРАНАТА ТЕРИТОРИАЛНА ПОЛИТИКА	10
IV.	ПРИЛАГАНЕ НА ЛИДЕР/ВОМР В БЪЛГАРИЯ	12
V.	ПРИЛАГАНЕ ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПОДХОДА ВОМР ВЪРХУ ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ“	15
VI.	ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – ТЕРИТОРИАЛЕН ПОДХОД	20
VII.	ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – ПАРТНЬОРСТВА, ВОДЕНИ ОТ ОБЩНОСТТА	33
VIII.	ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – НА БАЗАТА НА МЕСТНИТЕ НУЖДИ И ПОТЕНЦИАЛ.....	36
IX.	ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – ИНТЕГРИРАН И МНОГОСЕКТОРЕН ПОДХОД	41
X.	ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – ИНОВАТИВНОСТ, ИЗГРАЖДАНЕ НА МРЕЖИ И СЪТРУДНИЧЕСТВО	44
XI.	СЪОТВЕТСТВИЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА МИГ С ПРИОРИТЕТИТЕ НА МЕСТНОТО, РЕГИОНАЛНО И НАЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ - ВЪНШНА СЪГЛАСУВАНOST	46
XII.	ПРИЛАГАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА.....	48
XIII.	АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР.....	52
XIV.	ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ.....	62
XV.	ДОБРИ ПРАКТИКИ	64

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

България е разделена на 6 района за планиране (ниво NUTS 2 по европейската класификация), 28 административни области/райони (ниво NUTS 3) и 264 общини (ниво LAU 1). Въз основа на дефиницията на ОИСП за селски район, в България има 20 преобладаващо селски области (ниво NUTS 3), 7 междинни области и само една преобладаващо градска област – столицата София. По този начин преобладаващо селските и междинните райони покриват 98,8% от територията на страната и 84,3% от нейното население.

Националната дефиниция определя като селски райони общините (LAU 1), в които няма населено място с население над 30 000 души. Тази дефиниция е използвана още при Програма САПАРД и ще се прилага и при Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. за териториално базирани интервенции.

Съгласно тази дефиниция 231 от общо 264 общини в България са класифицирани като селски. Тези селски райони съставляват 81 % от територията и 42 % от населението.

За преодоляване на съществуващите тенденции на социална изключеност, влошаване качеството на социалния капитал и увеличаващи се различия между селските и градски райони по отношение на икономическото развитие, образователното равнище и достъпа до основни услуги на населението на селските райони България разработва Национален стратегически план за развитие на селските райони (НСПРСР), който направлява усвояването на средства от Европейския фонд за развитие на селските райони (ЕФРСР).

В съответствие с НСПРСР е разработена Програма за развитие на селските райони (ПРСР). МИГ „Свиленград Ареал“ е публично-частно партньорство, учредено и регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, определено за извършване на общественополезна дейност, имащо за цел да реализира Стратегията за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

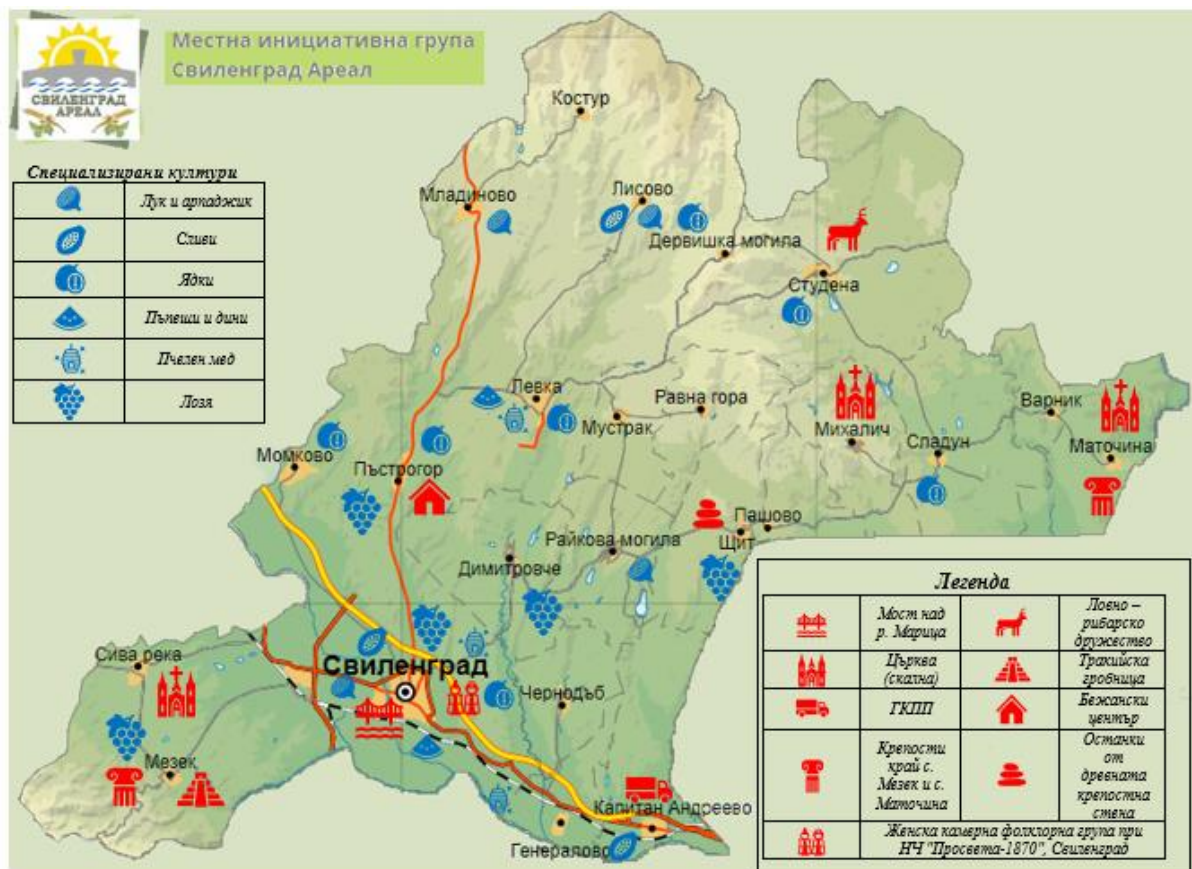

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Карта 1

Именно нуждите на местното население са в основата на дейностите на МИГ „Свиленград Ареал“, които целят да подобрят социално-икономическата конюнктура на територията на община Свиленград.

Целите на МИГ „Свиленград Ареал“ са:

- Да подпомага устойчивото и конкурентоспособно развитие на територията на МИГ чрез изпълнение на Стратегията за местно развитие (СМР) с помощта на подхода ЛИДЕР по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР);
- Да насърчава активното участие на хората в процеса на изпълнение на стратегията за местно развитие, както и да повишава информираността и уменията на местните жители относно прилагане на подхода ЛИДЕР;

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

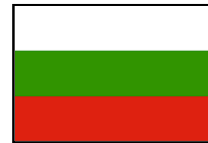
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

- Да работи в посока за подобряване качеството на живот на територията на общината като създава възможности за дългосрочна заетост и повишаване на доходите чрез разнообразяване на икономическите дейности, подобряване на качеството и конкурентоспособността на местните продукти, грижа за природните ресурси и опазване на околната среда. Насърчаване на предлагането на по-качествени услуги в съответствие с нуждите и очакванията на членовете на общността;
- Да създава възможности за активното участие на членовете на общността в процесите по вземане и изпълнение на решения относно нейното развитие, както и да съдейства за междусекторното сътрудничество;
- Да насърчава въвеждането на иновативни методи и ресурси за развитие чрез подкрепа за внедряване на нови технологии и повишаване на местния капацитет и знания;
- Да инициира и подпомага създаването и развитието на мрежи за сътрудничество на професионален, секторен и териториален принцип;
- Да работи за развитие и утвърждаване на уникалните характеристики и идентичност на територията на общината и общностите, които я населяват.

II. МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОУЧВАНЕТО

Настоящият анализ е в изпълнение на възложеното от МИГ „Свиленград Арел“ проучване на тема „Анализ на въздействието на СВОМР за устойчивото и интегрирано развитие на територията на МИГ Свиленград Арел и на нагласите на местната общност относно прилагането на подхода“ е дейност от подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на Стратегия за Водено от общностите местно развитие“ във връзка с изпълнение на Споразумение № РД50-32/19.04.2018г. по подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Проучването е базирано върху необходимостта от актуална информация относно напредъка в постигане на набелязаните в Стратегията цели и въздействия, като темата е заложена в раздел 8.4. от СВОМР като част от инструментариума за извършване на мониторинг и събиране на данни от МИГ. Проучването е свързано с оценка на качеството на самата Стратегия, вътрешната и външната ѝ съгласуваност между приоритети, цели и мерки, както и с различни програмни документи; с изпълнението на количествените показатели и със субективните възприятия на местната общност; с правилното прилагане на принципите на ВОМР и на интегрирания и многосекторен подход; с обективните и субективни фактори, от които зависи успешното изпълнение; добавената стойност, която ВОМР носи за територията – повишаване на местния капацитет, подобряване на местното самоуправление и засилване на резултатите - ползите, които са постигнати чрез прилагането на подхода ВОМР, сравнени с ползите, които биха били постигнати и без прилагането на този метод.

Основна цел на анализа е да повиши знанията и уменията на екипа на МИГ относно успешното прилагане на ВОМР на територията, изпълнението на Стратегията и как може да бъде постигнато благоприятно социално-икономическо въздействие чрез реализирането ѝ и да бъде удовлетворена местната общност. Анализът е в помощ и избирането и предварителното одобрение на предложените на МИГ проекти и осъзнаване на необходимостта от свързаност между тях, както и на необходимостта от прецизиране на критериите за оценка и индикаторите за изпълнение.

Информационното осигуряване на проучването беше осигурено чрез система от методи, техники и подходи. Методът е начин за набиране на информация, преработването, съхраняването и предоставянето ѝ в синтезиран вид. За нуждите на настоящото проучване бяха използвани методи за полеви (онлайн) и методи за кабинетни проучвания, разликата между тях е вида на ползваната информация, мястото на провеждане и инструментариума.

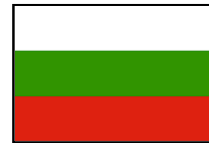
За изготвянето на проучването бяха използвани следните подходи:

Метод/Подход	Същност
Издирване, събиране, набор и подбор и	Информацията беше събрана от регионални и национални документи, срещи,

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арела“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

анализ на информация за МИГ „Свиленград Ареал“	интернет и други официални държавни източници															
Консултации	Конкретизиране и актуализация на събраната информация с помощта на служители от МИГ „Свиленград Ареал“.															
Анкетно проучване	Провеждане на анкетно проучване с жители от територията на МИГ „Свиленград Ареал“ за събиране на първична аналитична информация															
Количествен и качествен анализ	1. Качествените методи: ➤ Изследват специфични свойства на представителна извадка от изследваните обекти; ➤ Откриват скрити, вътрешни зависимости между изследваните обекти; ➤ Разкриват причинно-следствени връзки за изследваните явления; ➤ Дефинират параметрите за прилагане на последващи количествени методи на изследване. 2. Количествените методи: ➤ Фиксират общите, повтарящите се свойства на изследваните обекти; ➤ Класифицират общи факти за изследваните обекти; ➤ Сравняват вече фиксирани факти за изследваните обекти; ➤ Анализират, синтезират и обобщават резултати, които се приемат за валидни за всички обекти на изследването.															
Сравнителен Анализ на различни добри практики	Сравнителният анализ се извършва по предварително зададена методика за определяне на коефициент за оценка на всяка добра практика, която е обект на анализа и може да бъде приложена на територията на МИГ „Свиленград Ареал“, която изглежда по следния начин: <table><tr><th colspan="5">ТОЧКИ ПО МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА</th></tr><tr><th>Продукт или услуга, подлежащи на сравнение</th><th>Наличие на ресурси на територията на МИГ за внедряване на идеята (4 точки)</th><th>Приоритизиране на сектора, в който попада идеята в Стратегията за ВОМР 2014-2020 г. (2 точки)</th><th>Наличие на традиции в сектора, в който попада идеята (1 точка)</th><th>Възможност за финансиране на идеята, от МИГ (3 точки)</th></tr><tr><td>1.....</td><td>...</td><td>...</td><td>...</td><td>...</td></tr></table> След получаване на коефициент за икономическа приложимост на всяка предварително дефинирана добра практика се прави повторен анализ за оценка, който цели да открие най-подходящите от тях за осигуряване устойчиво местно развитие.	ТОЧКИ ПО МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА					Продукт или услуга, подлежащи на сравнение	Наличие на ресурси на територията на МИГ за внедряване на идеята (4 точки)	Приоритизиране на сектора, в който попада идеята в Стратегията за ВОМР 2014-2020 г. (2 точки)	Наличие на традиции в сектора, в който попада идеята (1 точка)	Възможност за финансиране на идеята, от МИГ (3 точки)	1.....	...	...	...	...
ТОЧКИ ПО МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА																
Продукт или услуга, подлежащи на сравнение	Наличие на ресурси на територията на МИГ за внедряване на идеята (4 точки)	Приоритизиране на сектора, в който попада идеята в Стратегията за ВОМР 2014-2020 г. (2 точки)	Наличие на традиции в сектора, в който попада идеята (1 точка)	Възможност за финансиране на идеята, от МИГ (3 точки)												
1.....	...	...	...	...												

Таблица 1

В подготовката на проучването са залегнали следните хоризонтални принципи:

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

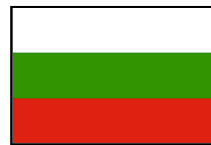
- **Ангажиментите по законодателството** – В анализа са предложени препоръки и решения, с изпълнението на които ще се подпомогне изпълнението на ангажиментите на страната, произтичащи от европейското и национално законодателство.
- **Устойчиво развитие** – Аналитичните решения са ориентирани към ограничаване изменението на климата.
- **Устойчивост на инвестициите** – Проучването е подкрепено с единствено с примери за продукти и услуги, които могат да гарантират дългосрочността на инвестициите вложени в тях.
- **Равенство между половете** – Проучването, в това число анкетирането ще обхване жителите на територията на МИГ "Свиленград Арел" без значение от техния пол, религия, етническа принадлежност, сексуална ориентация и др.

III. ПОДХОДЪТ ЛИДЕР/ВОМР КАТО ЧАСТ ОТ ОСП И ИНСТРУМЕНТ НА ИНТЕГРИРАНАТА ТЕРИТОРИАЛНА ПОЛИТИКА

Селските райони представляват най-голям дял от територията на ЕС – близо 90%. Това прави тези райони с приоритетно значение що се касае до инвестиции в икономически, социален и екологичен аспект.

Абревиатурата „Лидер“ означава „Връзки между дейностите за развитие на селските райони“ („Liaison entre actions de développement rural“). ЛИДЕР не се характеризира с конкретни мерки, а по-скоро е цялостен метод за мобилизиране и насърчаване на развитието в селските райони. За разлика от останалите методи, използвани в началото на 90-те години на XX век, при които е прилаган подходът „отгоре надолу“, Лидер се базира на обратния метод – „отдолу нагоре“. Това е и основната причина да бъде толкова добре приет, широко използван и наистина работещ.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Воденото от общностите местно развитие, като отражение на подходът „Лидер“, е новаторски метод в рамките на политиката на ЕС за развитие на селските райони. Европейската комисия използва терминът ВОМР ,за да опише поемането на управлението от местните жители и създаването на партньорства с цел постигане на интегрирано развитие. ВОМР е създадено с цел да активизира силните страни на общността и да ги насочва към решаването на съществуващи или нововъзникващи проблеми, засягащи конкретна територия.

Първоначално приложен през 1991 г. като експериментален метод, подходът ЛИДЕР се превръща в задължителна и неразделна част от Политиката за развитие на селските райони на ОСП. Това е разписано 14 години след първоначалното му прилагане с Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г., които касаят подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). За да се докаже подходът ЛИДЕР като успешен инструмент за подкрепа на местно ниво, преминава през множество трансформации.

През 90-те години на миналия век, ЛИДЕР започва като малка инициатива с партньорства на местно ниво в лицето на 217 Местни инициативни групи и бюджет от 442 млн. евро, финансиран от Земеделския фонд на Общността (ФЕОГА). Под тази форма подходът също е част от ОСП, но все още не е задължителен елемент. В следствие на регламентирането на подхода ЛИДЕР през 2005 г., в следващия програмен период 2007-2013 г., той фигурира като отделна приоритетна ос – ОС 4 във всички национални Оперативни програми за развитие на селските райони в страните от ЕС. Ролята на подхода е изключително важна, тъй като той се явява като хоризонтална ос, обединява и допринася за реализирането на останалите оси. Финансирането се осигурява от новият Европейски Земеделски Фонд за Развитие на Селските Райони (ЕЗФРСР), бюджета е равен на 6% от ЕЗФРСР или 5,5 млрд. евро, а броя на партньорствата се увеличава на 2 321 МИГ към края на 2013 г. За този програмен период на всеки МИГ са отпуснати средно обществения бюджет по около 3,8 млн. евро. Насочването на тези средства към териториите на МИГ мобилизира още около 3 млрд.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арела“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

евро в националното публично съфинансиране, което привлича и значителни суми като частни инвестиции.

По време на настоящия програмен период 2014 – 2020 г. ЛИДЕР е обособен като отделна мярка (M19). Като един от двата инструмента в ПРСР, подходът спомага за реализирането на интегрирани подходи за териториално развитие. Бюджетът на ЕЗФРСР за периода 2014-2020 г. възлиза на около 100 милиарда евро и ще бъде изразходван през този период, чрез изпълнението на програми за развитие на селските райони, които продължават до края на 2023 г. За изпълнение на ВОМР трябва да бъдат отделени поне 5% от общия бюджет, като подходът може да получава подкрепа също и от ЕФРР, ЕСФ и ЕФМДР. За страната ни са определени 6 милиарда лева, като от тях националното финансиране е в размер на 1,1 милиарда лв. Всички МИГ в ЕС, които вече са се възползвали от финансова подкрепа са общо 3075.

В ПРСР 2014-2020 г. подходът ВОМР/ЛИДЕР е част от мярка 19 за реализация на програма. Мярка 19 е включена в обхвата на ПРСР 2014-2020 г. за изпълнение на чл. 32-35 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, чл. 42-44 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 и Раздел 3, т. 3.1. „Интегриран подход за териториално развитие“ от Споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта от европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.

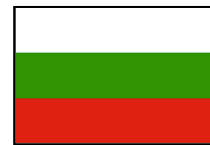
Съгласно ПРСР 2014-2020 г. Воденото от общностите местно развитие се извършва чрез интегрирани и многосекторни стратегии за местно развитие, основани на характеристиките на конкретната територия и разработени въз основа на местните потребности и потенциал. Основните приоритети на ВОМР са свързани с:

- Насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на бедността;
- Интегриран подход към околната среда, чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство;
- Фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката;

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

- Насърчаване на устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила и др.

IV. ПРИЛАГАНЕ НА ЛИДЕР/ВОМР В БЪЛГАРИЯ

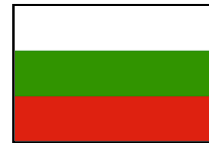
През програмен период 2007 – 2013 г. в България са функционирали 35 Местни инициативни групи (МИГ), които включват 57 общини с територия малко над 25 800 км², 1 112 населени места, около 25% от територията на страната с население, малко над 800 хил. души. Договорени и изпълнени в периода 2007-2013 г. са над 1300 проекта за над 94 млн. лева за инвестиции в малките местни общности.

Финансираните 35 МИГ на територията на страната спомагат за икономическото, социалното и демографското развитие на селските райони, в които се намират. В Северозападния район са създадени 6 МИГ, в Северния централен – 3 МИГ, в Североизточния – 4 МИГ, в Югоизточния – 6 МИГ, в Южния централен – 9 МИГ и в Югозападния – 7 МИГ. В рамките на двата проведени приема на заявления за прилагане на ВОМР през 2010 и 2011 г. са одобрени за финансиране общо 35 стратегии на МИГ със стойност на публичните разходи 103 974 хил. лева, с което определеният бюджет е договорен. През 2012 г. са сключени 19 договора с МИГ на стойност 53 919 хил. лева.

Основните изводи и поуки, които се извеждат от анализите на прилагането на подхода ВОМР 2007-2013 г. в България са, че МИГ от територията на страната са се справили отлично (Въпреки забавянето породено от факта, че в България Лидер стартира като част от ПРСР 2007-2013 г., през 2009 г.) с първото предлагане на подхода на своята територия и, че е необходимо подходът ВОМР да обхване все повече общини от територията на България.

Съгласно Доклад на Министерство на Земеделието и храните от 2013 г. са изведени следните изводи за програмен период 2007-2013 г.:

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

- Поставената цел за брой дейности за придобиване на умения и постигане на обществена активност по Подмярка 431-1 се постига на 68%, а целта за брой на участниците в дейностите по обучение - на 44%.
- Анализът по отношение на видовете подкрепени дейности по проекти, по които има извършено плащане, показва че общият брой подпомогнати дейности е 672.

През настоящия програмен период 2014-2020 г. функционират 64 МИГ (в това число МИГ „Свиленград Арел“), като територията на прилагане на подхода ЛИДЕР представлява около 50% от територията на страната. В местните групи са включени 117 общини и население над 1,6 млн. души. До края на програмен период 2014-2020 г. се очаква да бъдат изпълнени около 2500 проекта, които да подобрят условията на живот в малките населени места.

Напредъкът на дейностите по подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) по ПРСР 2014-2020 г. е представен от МЗХ в рамките на проведения на 20 юни 2019 г. Комитет по наблюдение на ПРСР 2014-2020. По подхода ВОМР в настоящия програмен период се прилага многофондово финансиране, като общият финансов ресурс за ВОМР е 304 млн. евро, осигурен от бюджетите на следните програми: **ПРСР 2014-2020 г.**; ОП „Иновации и конкурентоспособност“; ОП „Развитие на човешките ресурси“; ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“; ОП „Околна среда“.

Подходът ВОМР в ПРСР 2014-2020 се прилага чрез мярка 19 “Водено от общностите местно развитие”, по чиито подмерки МЗХГ докладва следния напредък:

1. **Подмярка – 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“.** Бюджетът на подмярката е 4 766 442,20 евро. Към края на май 2019 г. са изплатени 1 986 945, 86 евро, а 2 млн. евро са прехвърлени към подмерки 19.2 и 19.4. Оставащите средства по подмярката са 729 965 евро.
2. **Подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“.** Бюджетът на подмярката е 91 663 875,60 евро. Договорените средства към МИГ са 91 482 105,02 евро, а

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

остатъкът по подмярката към края на май 2019 г. е само 181 770 евро. Договорени са средства с 64 МИГ, обхващащи 117 общини с общо население от 1 646 588 души.

3. **Подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местните инициативни групи“.** Бюджетът на подмярката е 6,5 млн. евро. Общият бюджет по приемите от 2018 г. и 2019 г. е 2 022 599,45 евро, като свободните средства по приемите са в размер на 1 570 626,50 евро. Тук остатъкът е най-голям и е в размер на 4 477 400,55 евро.
4. **Подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВОМР“.** Бюджетът на подмярката е 30 553 958,90 евро. Договорените средства към МИГ са 30 363 160,87 евро. Остатъкът по подмярката е 190 798,03 евро.

Изпълнението на операции, предвидени в стратегиите на ВОМР към 15 юни 2020 г., показва различна скорост и активност в отделните МИГ и съставлящите ги общини. По области разпределението на изпълняваните проекти е показано на графиката по-долу. Като най-активни се очертават МИГ в областите Хасково, Пловдив, Варна и Добрич. Със слаба проектна активност на МИГ са областите Силистра, Плевен, Враца и Смолян, както и изпълнението на стратегиите на ВОМР на общините в областите Бургас, Стара Загора, Монтана, Търговище. **Подкрепените операции по Подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ по области са представени на следващата графика:**

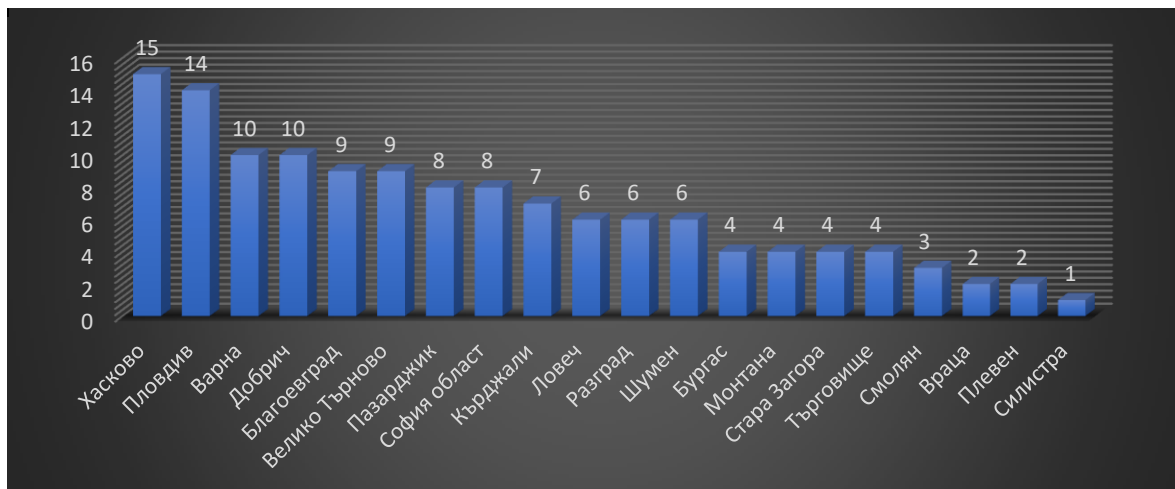

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Графика 1

С най-голям брой проекти се отличават областите Пловдив (144), Хасково (136), Бургас (98).

V. ПРИЛАГАНЕ ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПОДХОДА ВОМР ВЪРХУ ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ „СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ“

Социалните, екологичните и икономическите предизвикателства, пред които е изправено съвременното общество, се нуждаят от адекватно решение, различно за всяка територия, спрямо нейните специфични особености. Особено подходящ инструмент за справяне със ситуации, възникнали на местно ниво е воденото от общностите местно развитие. Част от елементите, на които се дължи успехът на ВОМР са възможността за осъществяването му без нужда от значителен финансов ресурс, активното участие на жители и заинтересовани лица в целия процес, както и генерирането на нови практически приложими идеи.

Същността на метода ВОМР е участието на партньори на местно равнище, както и на гражданското общество и локални икономически единици в разработването и прилагането на местни, интегрирани стратегии, които помагат на своите региони и спомагат за преход към по-устойчиво бъдеще.

За да допринесе за повишаване качеството на живот и за по-стабилно развитие на общността, ВОМР трябва да бъде прилагано за по-дълъг период от време.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярката 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Дефинирането и изпълнението на всички процеси трае по-дълго, особено когато в тях участват повече хора, а разглежданите проблеми са от различно естество.

За да бъде успешно местното развитие, водено от общността, то трябва да бъде фокусирано върху конкретни, по-тясно концентрирани територии. Също така, в местните групи за действие, съставляващи ВОМР, трябва да присъстват представители на публичния и частния местен интерес в социално и икономическо отношение. Това е важно условие, тъй като при вземането на решения никоя от страните не трябва да надвишава повече от 49% от имащите право на глас участници.

Воденото от общностите местно развитие няма да бъде успешно, ако не се извършва чрез интегрирани и многосекторни стратегии за местно развитие, основани на характеристиките на района. Важно е да бъде разработено като се вземат предвид местните нужди и потенциал, включат се иновативни решения и където е необходимо се осъществява сътрудничество.

ВОМР е подходящ инструмент във време на икономическа нестабилност, който има силата да покаже на местните общности, че могат да предприемат конкретни стъпки към форми на икономическо развитие. Този метод се явява като задвижващата сила, която да обедини социалните кръгове на местно ниво и го фокусира върху вземане на важни решения, които са по-интелигентни, по-устойчиви и по-приобщаващи в съответствие със стратегията Европа 2020.

По данни на института за пазарна икономика (ИПИ) през 2019 г. област Габрово остава първенец по усвояване на европейски средства на глава от населението. Най-много европейски средства на човек от населението се усвояват в област Габрово – 3 234 лв. На второ място е столицата София с 3 129 лв. на човек. Изчисленията са към 30 юни 2019 г. на база средногодишното население през 2018 г. **Данните за територията на МИГ „Свиленград Арел“ показват, че европейските средства на човек от населението към 31.12.2019 г. възлизат на 1 407,89 лв.:**

ИСУН 2020

Общо МИГ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Общ брой договори	134
Обща стойност БФП	29 981 009,46 лв.
От които чрез ВОМР	2 592 500,28 лв.
Обща стойност	34 475 752,83 лв.
Общ брой бенефициенти	108

■ Обща стойност на БФП ■ От които чрез ВОМР

92% 8%

Таблица 2 и Графика 2

На база посоченото в таблица 2 въздействието на подхода ВОМР върху територията на МИГ „Свиленград Ареал“ към 2019 г. има своето числено изражение и то е, че СВОМР на МИГ е осигурила безвъзмездни инвестиции на територията на обща стойност 2 592 500,28 лв.

Положителните ефекти от прилагането на СВОМР могат да се разделят на два основни вида:

- **Преки** – Обща стойност на БФП на финансираните проекти; Общ брой на бенефициентите към СВОМР; Общ брой на финансираните проекти и др.
- **Косвени** – Тук се включват всички ползи за територията от изпълнението на преките положителни ефекти, а именно:

Положителна промяна на ежедневието на всички жители на територията на МИГ

Към СВОМР на територията на МИГ е финансиран проект на Община Свиленград за изграждане на изложбена зала в гр. Свиленград и детска площадка в с. Капитан Андреево", също така са финансирани няколко проекта за подобряване на достъпа до образование на територията на МИГ и проекти за повишаване на заетостта в Община Свиленград.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Осигуряване на европейско развитие на селския район	Чрез реализацията на СВОМР на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ местният бизнес и социалните партньори на територията на Община Свиленград имат възможност за достъп до богатия опит на останалите европейски територии, в които се прилага подхода ВОМР.
Подобряване на местното самоуправление	ВОМР спомага за осъществяване на контакт между местните общности и общинската и държавна администрация, както и между частни и публични организации, неправителствени обекти и институции на регионално и национално ниво. Подобряването на взаимоотношенията между заинтересованите субекти и общинските власти допринася за по-добро разбиране на проблемите на едната страна и затрудненията при решението им от другата страна. Обмяната на полезни идеи и съвети от хора извън засегнатия сектор се оказва изключително полезна, тъй като външните наблюдатели често виждат по-рационални решения. Това спомага за подобряване местното самоуправление.
Допринася в борбата със социалното изключване на територията на МИГ	Към СВОМР на територията на МИГ е финансиран проект на Община Свиленград за Социално - икономическа интеграция на маргинализираните общности на територията на община Свиленград. Към 2020 г. са финансирани три проекта за осигуряване на достъп до заетост на територията на МИГ и три проекта за осигуряване на равен достъп до образование на територията на Община Свиленград.
Повишаване на предприемаческото мислене на жителите на територията на МИГ	Екипът на МИГ „Свиленград ареал“ извършва обучения и консултации на всички потенциални бенефициенти към СВОМР на територията на МИГ. Местният бизнес и всички заинтересовани страни обменят опит по време на тези събития, обсъждат различни нови стратегии за своите бизнеси, споделят добри и лоши практики, дават си съвети и насоки. Информацията, която си разменят по време на подобни обучения е ценна и разнообразна, защото е породена от практическия опит на местните земеделци, търговци,

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

	производители и дори различните органи на местната власт. В случай че се породят казуси, чието решение изисква повече опит и професионални познания, МИГ може да наеме квалифицирани консултанти и да предложи допълнителна възможност за надграждане на знанията и съдействие при решаване на възникналите ситуации.
Осигуряване на водеща роля на местната общност в изпълнението на подхода ВОМР	Подходът ВОМР е инструмент за участието на гражданите на местно равнище в разработването на отговори на социалните, екологичните и икономическите предизвикателства. Чрез този подход, със сравнително малки финансови инвестиции, може да се окаже значително влияние върху живота на хората и да се генерират нови идеи. Основно предимство и фактор за очаквания успех от прилагането на подхода е принципът на планиране на Стратегията – „отдолу-нагоре“
Осигуряване на възможност на малките бенефициенти да получат финансиране	Подходът ВОМР осигурява шанс малките бенефициенти да кандидатстват за получаване на БФП извън конкуренцията на процедурите за предоставяне на БФП на национално ниво, където предимство се дава на компаниите с голям брой служители и високи финансови резултати или на общини с голям брой население.

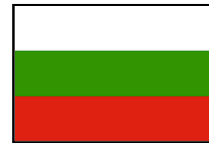
Таблица

3

VI. ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – ТЕРИТОРИАЛЕН ПОДХОД

Общата площ на МИГ „Свиленград Ареал“ е 700,316 км². Най-голям дял от територията на МИГ „Свиленград Ареал“ заемат нивите – 35,8 % от цялата територия, на второ място се нареждат пасищата – 15,43 %, залесените територии представляват 11,41 %. Лозовите масиви представляват 23 949,17 декара (3,42 %), което над средните нива за селските райони в страната. Овощните градини се простират на територия от 7 162,64 декара (около 1 % от територията):

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Начин трайно ползване	Имоти бр.	Площ в дка	Площ %
Нива	49612	250804,22	35,81
Полска култура	2750	17480,75	2,50
Врем. неизп. нива	1905	14570,17	2,08
Овощна градина	1483	7162,64	1,02
Лозе	11475	23949,17	3,42
Гора е зем.земи	1999	35187,28	5,02
Пасище. мера	6807	108081,37	15,43
Полски път	4437	19265,12	2,75
Дрвопроизв.пл.	176	47836,99	6,83
Залесена терит.	691	79901,45	11,41
Жил. територия	55	14315,07	2,04
Автомогистрала	50	1190,45	1,17
Дере	570	11041,96	1,58
Други	8667	117404,38	8,93

Таблица 4

Протичащите в демографско отношение процеси за територията на МИГ са типичните за селските райони в страната (*макар че територията на МИГ е с по-добри по показатели от средните за селските райони в България за последните 5 години*) – отрицателен прираст, ниска раждаемост, висока смъртност, миграция, нарушена възрастова структура, влошаване на образователните равнища.

По данни на НСИ от 31.12.2019 г. на територията на МИГ „Свиленград Арел“ живеят 21 295 души, от които 10 500 (49,3 %) мъже и 10 795 жени (50,7 %):

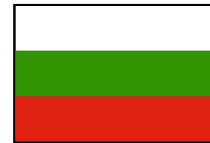
Общо на територията на МИГ			В гр. Свиленград			В останалите населени места на територията на МИГ		
								
всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
21 295	10 500	10 795	17 184	8 471	8 713	4 111	2 029	2 082

Таблица 5

По данни на НСИ за последните 5 години на територията на МИГ „Свиленград Арел“ населението намалява както следва:

Година	Общо на територията на МИГ	В гр. Свиленград	В останалите населени места на
			

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

							територията на МИГ		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2019	21 295	10 500	10 795	17 184	8 471	8 713	4 111	2 029	2 082
2018	21 613	10 689	10 924	17 358	8 577	8 781	4 255	2 112	2 143
2017	21 969	10 874	11 095	17 598	8 705	8 893	4 371	2 169	2 202
2016	22 234	10 988	11 246	17 754	8 778	8 976	4 480	2 210	2 270
2015	22 452	11 112	11 340	17 882	8 849	9 033	4 570	2 263	2 307

Таблица 6

През последните пет години населението на МИГ „Свиленград Ареал“ устойчиво намалява. Средно на година населението на МИГ намалява с 231 души. Това оказва неблагоприятно въздействие върху местната икономика и стеснява вътрешния пазар на територията на МИГ, като икономическите субекти на територията се ориентират все повече към пазарите извън пределите на Община Свиленград.

Към 31.12.2019 г. на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ 3 264 души са под трудоспособна възраст (1 664 мъже и 1600 жени), което е 11,1 % от населението на територията на МИГ. 12 661 души са в трудоспособна възраст (6 753 мъже и 5 908 жени), което съставлява 59,5 % от населението и 5 370 души (2 083 мъже и 3 287 жени) са над трудоспособна възраст или 29,4 % от населението:

Година	2016	2017	2018	2019
Под трудоспособна възраст	3344	3318	3283	3264
В трудоспособна възраст	13488	13250	12985	12 661
Над трудоспособна възраст	5402	5401	5345	5 370

Таблица 7

От информацията в представената таблица, че населението в трудоспособна възраст на територията на МИГ намалява осезаемо, докато населението под трудоспособна възраст остава сравнително устойчиво. Намаляването на трудоспособното население се дължи основно на нарушения коефициент на заместване, а не на миграционни процеси. **Средно с 207 души на година намалява работната ръка на територията на МИГ „Свиленград Ареал“.** Намаляването на населението в

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

трудоспособна възраст означава и намаляване на работната ръка, която бизнесът на територията на МИГ може да наеме.

В края на 2019 г. общият коефициент на възрастова зависимост в България е 56.4%, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. За сравнение, през 2011 и 2018 г. този коефициент е бил съответно 47.5% и 55.5%. В селските райони е по-висок и достига 67.6%. Коефициентът на възрастова зависимост е с най-благоприятна стойност в Югозападен регион – 51.5%, а с най-неблагоприятна - в Северозападния регион – 66.7%.

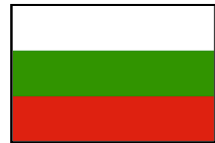
През 2019 г. над половината от работната сила на страната (52.5%), е разположена в Югозападния и Южния централен региони, а най-малка по брой е работната сила в Северозападния регион, или 9.1 % от работната сила в страната. Работната сила и коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 навършени години е представен в следващата таблица (включва само интегрираните с територията на МИГ области):

Териториална единица	Работна сила – хил.				Коефициент на икономическа активност - %			
	2014	2017	2018	2019	2014	2017	2018	2019
 България	3 308,7	3 277,5	3 239,6	3 276,4	69,0	71,3	71,5	73,2
МИГ Свиленград Арел	13,9	13,3	13,0	12,7	66,0	66,5	67,9	71,2
област Хасково	107,7	100,0	99,1	101,6	69,2	67,5	68,1	71,1
област Смолян	60,3	55,1	52,6	49,3	76,1	76,8	75,6	73,0
област Кърджали	66,5	61,8	60,7	65,8	64,3	61,5	60,7	65,1

Таблица 8

Въпреки, че работната сила на територията на МИГ „Свиленград Арел“ намалява, се отчита нарастване на икономическата активност на лицата между 15 и 64 навършени години. През 2019 г. икономическата активност на лицата на територията на МИГ „Свиленград Арел“ достига 71,2 %. Тази положителна тенденция компенсира, донякъде намаляването на работната сила, породено от коефициента на демографско

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

заместване на територията. Повишаване на икономическата активност на лицата на територията на МИГ се дължи на множество свързани фактори, като образованието, интеграцията на маргинализираните общности икономическия подем, който страната изживява след 2015 г. и др.

Следва да се отбележат една положителна и една отрицателна тенденция за територията на МИГ „Свиленград Ареал“, свързана с коефициента на заместване на населението. Коефициентът показва при 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, с колко души в трудоспособна възраст се заместват. На следващата таблица са представени тенденциите по този показател:

Териториална единица	2014	2015	2016	2017	2018	2019
България	62	63	63	64	66	66
МИГ Свиленград Ареал	58	58	57	59	61	62
област Хасково	60	61	58	60	61	60
област Смолян	47	47	44	44	43	42
област Пловдив	65	66	66	67	68	67
област Кърджали	61	59	55	54	53	49
област Пазарджик	71	71	69	69	68	66

Таблица 9

За последните 6 години коефициентът на заместване на населението на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ се е повишил от 58 до 62, но коефициентът остава под средния за страната. Нарастването на коефициента се дължи, както на запазване на нивата на раждаемостта, така и на увеличаваща се възраст за пенсиониране.

Дирекция „Бюро по труда“- Свиленград обслужва три общини- Свиленград, Любимец и Ивайловград. През 2019 г. безработицата запазва своя характер в района обслужван от ДБТ- Свиленград с равнище малко над средното за страната. Към 31.12.2019 г. регистрираните безработни лица за община Свиленград са 683 с равнище на безработица 6.33 % при 7.6% към 31.12.2018 г.:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
--	------	------	------	------	------	------

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

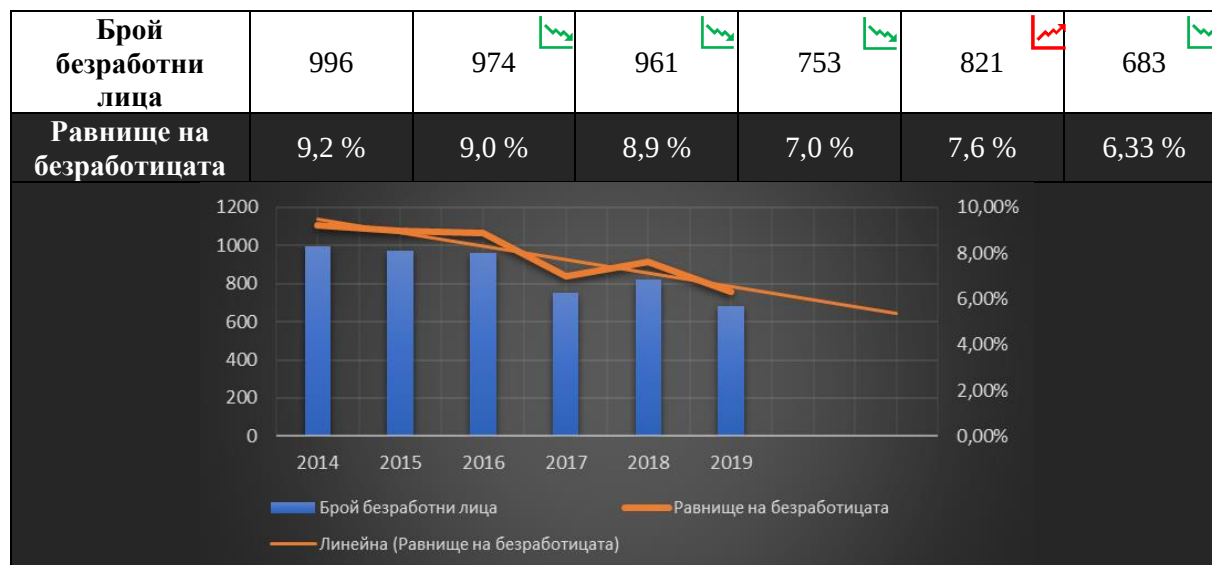
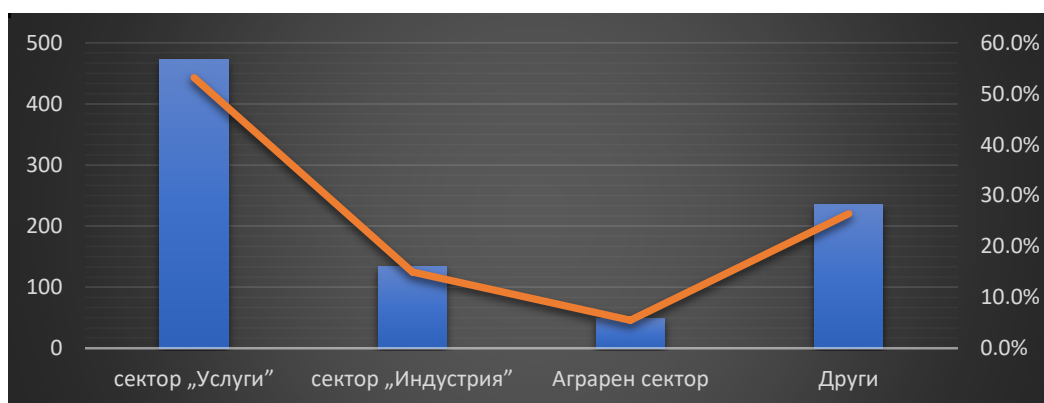

Таблица 10 и Графика

3

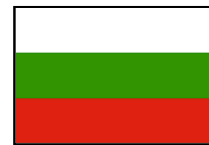
През 2019г. **Входящият поток**, който обхваща новорегистрираните безработни и лицата с възстановена регистрация възлиза на 889 лица и в сравнение с 2018г. /972/ намалява с 83 лица. Входящият поток основно се формира от новорегистрираните безработни лица – 99,3%. Най-голям е относителният дял на лицата, формиращи входящия поток в частта на новорегистрираните лица по сектори на икономиката от сектор „Услуги” – 53,1 % /472/, от сектор „Индустрия” – 15,0 % /133/ и от Аграрен сектор – 5,5 % /49/:

Графика 4

През изминалата 2019 год. дълготрайната безработица намалява на 18 % спрямо 2018г.-21,4%.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал” и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

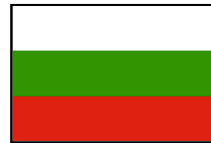
Данните ясно показват, че въпреки малките различия, в населените места на територията на МИГ протичащите демографски процеси са идентични. Вижда се, че проблемите относно състоянието на човешкия капитал засягат силно общината, което води до наличието на териториална цялост и социална свързаност.

С поглед към страната, всекидневните трудови миграции за 2019 г. на територията на област Хасково остават по-ниски от средните за страната. С най-висок коефициент на участие в трудовите пътувания е заетото население в областите София (379.0‰), и Перник (321.9‰), или всяко трето заето лице в тези области пътува от населеното място, в което живее, до населеното място, в което работи. В осем области на страната интензитетът на трудовите пътувания е по-нисък от средния за страната (141.2‰). Това са областите Добрич, Монтана, **Хасково**, Габрово.

В 69 общини на страната интензитетът на пътуванията е по-нисък от средния за страната (141.2‰). Сред тях с най-нисък коефициент на участие на заетите лица във всекидневните пътувания е Столична община с 24.1‰, следвани от общините Грамада (25.1‰), Варна (47.4‰), Ивайловград (49.5‰), Пловдив (51.1‰), Русе (63.0‰) и **Свиленград (66.0‰)**. Във всички останали общини интензитетът на трудовите пътувания е над средния за страната.

Територия	Заети лица	Всекидневни пътувания		
		Общо	От тях отиват на работа	
			В същата област	В друга област
	брой			
Област Хасково	88 517	10 839	6 655	4 184
МИГ Свиленград Ареал	9 911	1 213	756	457
България	2 834 834	400 323	296 060	104 263
Всекидневни трудови мигранти на 1000 заети лица				
%				
Област Хасково	122,5			
България	142,1			

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярката 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

МИГ Свиленград Ареал	66,0	
-------------------------------------	-------------	---

Таблица 11

Ниският интензитет на всекидневната трудова миграция на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ е показател за възможностите на местната икономика, която на територията на МИГ осигурява работни места за по-голямата част от населението.

Територията на МИГ „Свиленград Ареал “ е със сравнително добре развита техническа инфраструктура. Общото състояние на уличната мрежа и уличното осветление на територията на МИГ е добро. Рехабилитирани са около 80% от улиците в гр. Свиленград. През 2020 г. е извършена реконструкция на шест улици с обща дължина 3 087 м. Предвидено е и изграждането на нова улица с дължина 440 м. В бюджета на Община Свиленград са предвидени средства за закупуване и подмяна на осветителни тела и градски часовници. Републиканската пътна мрежа включва общо 156 381 км пътища на територията на МИГ, като през общината преминават частично или изцяло 9 пътя: 23,7 км от автомагистрала Марица; 25,1 км от РП I-8; 23,3 км от РП II-55; 3,5 км от РП II-80; 7,1 км от РП III-505; 5,2 км от РП III-761; 26,3 км от РП III-5507; 34,9 км от РП III-5509 и 7,2 км от РП III-7612.

Местните пътища са с обща дължина от 316 км., които също са в добро състояние, както и първокласните пътища. Други класове пътища на територията на МИГ са:

Номер на пътя	Наименование на пътя	Дължина /км/	От км до км	Състояние на пътя към 2020 г.
НКV1082	/III – 809, Любимец – Йерусалимово/ - Георги Добрево – граница общ. (Любимец - Свиленград) - Момково – Свиленград / II – 55/	12.200	7.000-19.200	добро
НКV1144	/III - 5509, Свиленград – Щит / Райкова могила – Мустрак - / III-5507/	6.800	0.000-6.800	добро
НКV1145	/ III – 550, Щит – Варник / Сладун – Студена – Дервишка могила / III – 7612/	14.200	0.000-14.200	задоволително

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

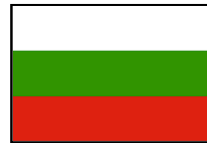
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

HKV1149	/ Сива река – Мезек – кв. Ново село - / I – 8/	13.900	0.000-13.900	добро
HKV1151	/HKV1149, Сива река - Мезек/ - Тракийска куполна гробница с. Мезек	1.500	0.000-1.500	добро
HKV2142	/ III - 5509, Свиленград – Райкова могила/ - Димитровче	0.800	0.000-0.800	добро
HKV2146	/HKV1144, Райкова могила – Мустрак/ Мустрак - Равна гора	3.500	0.000-3.500	задоволително
HKV2147	/ I – 8, Свиленград – Капитан Андреево/ - Генералово	1.200	0.000-1.200	добро
HKV2148	/ I – 8, Свиленград – Капитан Андреево/ - Чернодъб	3.900	0.000-3.900	добро
HKV2152	/ II – 55, Главан – Младиново/ Младиново – Костур	7.000	0.000-7.000	задоволително
HKV3140	/ III – 5507, п.к. II – 55 – Левка/ - Лисово	10.300	0.000-10.300	лошо
HKV3141	/ III – 5509, Свиленград – Райкова могила/ - Левка /III – 5507/	12.000	0.000-12.000	добро
HKV3143	/ III – 5509, Щит – Сладун/ - Михалич	3.000	0.000-3.000	добро
Обща дължина		90.300		

Таблица 12

Водопроводната мрежа обхваща около 98% от територията, в това число влизат 70% вътрешни и близо 30% външни водопроводи. Единствено селата Равна гора и Лисово не са водоснабдени цялостно. Останалите 22 населени места имат изградена водопроводна мрежа. В гр. Свиленград има изградена Пречиствателна станция за отпадни води. Дължината на канализационната мрежа е 41 138 м., като това покрива около 38% от територията на МИГ, което е нисък процент спрямо останалите общини в областта. Останалата част от общината, до която няма изградена канализационна мрежа, използва септични ями, а това е сериозна предпоставка за замърсяване на подпочвените води. Липсата на канализация и водоснабдяване в част от селата пречи на развитието на туризма и създава затруднения за нормалното функциониране на някои бизнеси.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Към ноември 2020 г. на територията на МИГ са въведени следните мерки за използването на възобновяеми енергийни източници: Изградена е фотоволтаична инсталация в сградата на Общинска администрация- Свиленград с мощност 110,16 kWp през 2018 г. Изградени са две локални соларни инсталации за топла вода на общински сгради в ДГ „Детелина“ и Социален Център в гр. Свиленград. Закупени са четири броя нови газови котли за следните общински сгради: НУ „Христо Попмарков“ ОПБО; ДГ „Детелина“; Общинска Библиотека:

Тип на ВЕИ	Количество
Фотоволтаични инсталации	1 бр.
Локални соларни инсталации за топла вода	2 бр.
Нови газови котли в общински сгради	4 бр.

Таблица 13

Широколендовият достъп до интернет се припознава от Европейската комисия като един от основните инструменти за подобряване на икономическото и социално благосъстояние на населението. Той се превръща във все по-важен фактор не само за конкурентоспособността на предприятията, но и за подпомагане на социалното приобщаване и дава възможност за развитието и използването на услугите на електронното управление. Разпространението на високоскоростна свързаност може да доведе до значително нарастване на брутния вътрешен продукт, заетостта, конкурентоспособността на националните икономики на международната сцена и качеството на живот.

На територията на МИГ „Свиленград Ареал“ е постигната широколендова интернет инфраструктура за попадане на Община Свиленград в черна зона (>100Mbps) на интернет покритието:

Бяла зона	Сива зона	Черна зона
с. Костур, с. Лисово, с. Дервишка могила, с. Варник, с. Маточина, с. Равна гора, с. Пашово и Михалич	Щит, Чернодъб, Генералово, Димитровче, Мустрак, Пъстрогор, Сива река и Сладун	гр. Свиленград, Левка, Мезек, Младиново, Райкова могила Студена, Момково и Капитан Андреево

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Таблица 14

В област Хасково структурата на образованието е сравнително добре развита с общо 77 учебни заведения, детски градини и специализирани заведения. На територията на МИГ се намират 5 от тях - НУ „Христо Попмарков“, гр. Свиленград, ОУ „Христо Ботев“, с. Левка, , Първо ОУ „Иван Вазов“, гр. Свиленград, СУ „Д-р Петър Берон“, гр. Свиленград, Професионална гимназия по селско стопанство и икономика „Христо Ботев“, гр. Свиленград. **В община Свиленград функционират 6 общински училища.** Всекидневните пътувания на учащите в област Хасково за 2019 г. са над-средните за страната:

Територия	Учащи лица	Всекидневно пътуващи учащи
	брой	
Област Хасково	31 414	5 702
България	1 076 099	139 257
Всекидневни учебни пътувания на 1000 лица		
	%	
Област Хасково	181,5	
България	129,4	

Таблица 15

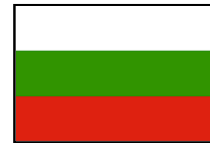
От представената картина на инфраструктурното състояние на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ следва да се направи извод, че проблемите, свързани с липсата или лошото състояние на публични инфраструктури са общи във всички населени места на територията на МИГ и се препокриват с голяма част от проблемите на селските райони в България, което откроява инфраструктурната свързаност на територията на МИГ „Свиленград Ареал“.

Свиленград принадлежи към общините със смесен тип икономика, като водещи позиции има секторът на транспорта, следван от търговията, услугите и

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

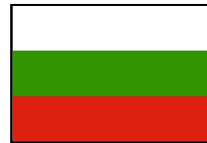
преработващата промишленост. Към 2018 г. икономическите сектори на територията на МИГ, които разполагат с най-голямо количество ДМА са: Хотелиерството и ресторантьорството; Преработващата промишленост и Селското стопанство.

По последни данни на НСИ в микро предприятията на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ са заети близо 38,4 % от всички наети лица на територията на МИГ (3 649 души). В малките предприятия трудово ангажирани са общо 2 867 души (30,2 %). Най-голям брой души, обаче са заети в средните предприятия на територията на МИГ - 5 894 души, което ги превръща в структуроопределящи за състоянието и стабилността на местната икономика. Микро предприятия произвеждат 35,12 % от цялата продукция на територията на МИГ „Свиленград Ареал“. Малките предприятия произвеждат 20,66 % от богатата на територията, а средните предприятия - 44,20 %.

Икономиката на МИГ „Свиленград Ареал“ е по-силно засегната от въведените през 2020 г. ограничителни мерки за борба с разпространението на COVID-19 в страната, в сравнение с други селски райони в България. Стратегическото местоположение на МИГ „Свиленград Ареал“ на българо-турската граница е превърнало транспортния (логистичния) бизнес и бизнеса с хазартни комплекси в най-печелившите предприятия на територията на МИГ. Затрудненото пътуване в резултат на пандемията е нанесло силен удар върху всички икономически сектори на територията на МИГ, свързани пряко и косвено с пътуванията между България и Турция: Заведения за хранене, Услуги, насочени към транспортните фирми; Търговията и др.

Средната брутна добавена стойност на икономиката на МИГ „Свиленград Ареал“ е 29,2 млн. лв. като най-производителен е сектор „Услуги.“ За 2018 г. всеки един жител на територията на МИГ в работоспособна възраст е добавил стойност в местната икономика в размер 2 248,74 лв. за 1 година. Брутната добавена стойност на територията на МИГ е по-ниска от средната за страната и това е индикация за състоянието на местната икономика.

По най-актуални данни от НСИ (Към 31.12.2018 г.) на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ функционират 1 355 предприятия. Най-голям е броят на

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

предприятията в секторите; „Търговия и ремонт на автомобили“ – 569 бр., „Транспорт, складиране и пощи“ – 149 бр. и „Хотелиерство и ресторантьорство“ – 130 бр. По произведена продукция първенец е секторът „Култура, спорт и развлечения“ – 306 834 000 лв., което представлява 59,5 % от цялата произведена продукция на територията на МИГ за 2018 г. Другите два сектора с първостепенна роля във формирането на местната продукция са: „Транспорт, складиране и пощи“ – 80 902 000 лв. и „Преработващата промишленост“ – 47 503 000 лв.

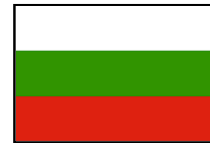
Съществена част от съвременната икономика на България е свързана с използването на интернет и основни цифрови умения. В условията на повсеместна глобализация и ограниченията наложени от пандемията COVID-19 търговията постепенно, но неотстъпчиво се измества от търговските площи в глобалната мрежа. На следващата таблица е представен делът на домакинствата с достъп до интернет, използване на интернет и цифрови умения - % (включва само интегрираните с територията области):

Териториална единица	Достъп на домакинствата до интернет			Лица регулярно използващи интернет			Лица с основни или над основните цифрови умения
	2013	2018	2019	2013	2018	2019	2019
България	53,7	72,1	75,1	51,2	63,6	66,8	29,4
МИГ Свиленград Арел	54,2	70,3	69,1	49,5	54,5	58,4	21,8
област Смолян	45,2	73,0	82,4	50,4	63,0	68,1	32,2
област Пловдив	60,7	74,4	80,7	52,5	62,8	70,4	25,9
област Пазарджик	36,1	67,8	68,3	27,3	48,7	39,5	11,0
област Кърджали	45,8	84,4	67,5	35,0	67,4	57,5	19,6

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

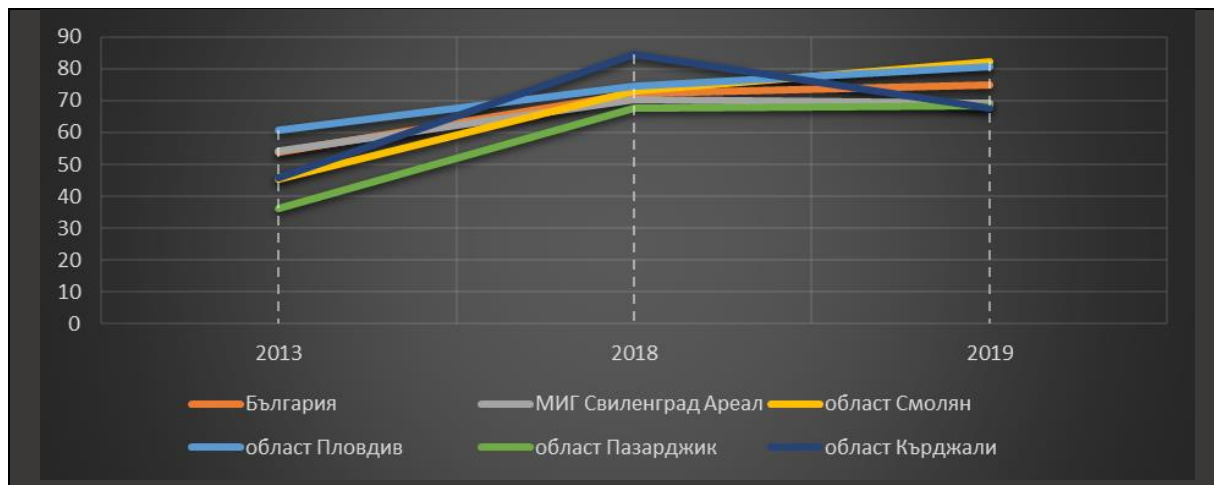

Таблица 16 и Графика 5

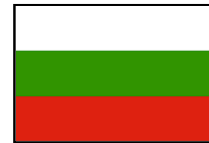
Относителният дял на лицата, ползващи редовно Интернет с известни нюанси корелира с този на домакинствата, имащи достъп до Интернет. За 2018 г. Ползваемост над средната за страната се наблюдава само в областите Варна, Габрово, Добрич, Кърджали и София –столица.

Като обобщение може да се каже, че земеделието е структуроопределящ отрасъл за цялата територия на МИГ „Свиленград Ареал“. Като характерни за територията на МИГ са винопроизводството и отглеждането на ядки. Селското стопанство на територията на МИГ осигурява териториална икономическа свързаност на територията.

Територията на МИГ включва райони с ключово значение както в съвременния живот, така и в миналото. Регионът е бил оживен кръстопът със стратегическо географско положение, като за това свидетелстват множеството запазени паметници на културата.

За съхраняване на учебно-просветителските дейности и запазване на културното наследство до ден днешен, на територията на МИГ функционират 15 читалища и 21 библиотеки. За да ангажира младите жители на МИГ и да събуди интересът им към местната и национална история, Историческият музей в Свиленград организира богата програма с интерактивни дейности.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

На следващата таблица е показан броят на посещения в библиотеките на 1000 души от средногодишното население:

Година	2014	2015	2016	2017	2018
Област Хасково	314 	321 	272 	325 	316
България	555 	583 	605 	604 	649

Графика 6

Местоположение на региона се оказва ключов фактор за неговото развитие през годините. Както в древността, така и днес, близостта с други страни влияе силно върху изградените културни особености. Това дава отражение върху фолклора, традициите и обичаите, автентичните занаяти, мотивите на народните носии и като цяло върху бита на населението.

В резултат на проведения анализ на Стратегията на МИГ „Свиленград Арел“, може да се изведе следното заключение: Определянето на границите на МИГ е съобразено изцяло с териториалния подход на ВОМР; Цялостната стратегия на МИГ отговаря напълно на изискванията ВОМР; В Стратегията са взети предвид природните, социални и икономически ресурси и тя не противоречи на традициите и местната идентичност; В Стратегията са засегнати съществуващите проблеми на местно ниво и е предвиден потенциалът за развитие на региона.

VII. ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – ПАРТНЬОРСТВА, ВОДЕНИ ОТ ОБЩНОСТТА

Процесът по стартиране на ВОМР условно може да бъде разделен на повтарящи се процеси, които са необходими, за да се оформят трите основни компонента на подхода. Трябва да се състави стратегия, да се изгради партньорство и да се определи района. Тези съставни елементи често са наричани „триединство“, тъй като те са

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

неразделна част едни от други, а заедно стоят в основата на ВОМР. Воденото от общностите местно развитие лежи на ключовите принципи на ЛИДЕР – подходът „отдолу - нагоре“ и именно това е нещото, което гарантира неговият успех.

За да се осъществяват подобни публично-частни партньорства е нужно да бъде създадена Местна инициативна група. Ролята на МИГ се състои в идентифициране на отделните интереси, създаване на Стратегия за местно развитие и управление на финансовите ресурси. Местната инициативна група трябва да играе ролята на балансьор между всички заинтересовани групи, бизнесът и държавните и общински институции.

За да се гарантира балансът на интереси и всички заинтересовани страни да имат равни права, поне 50% от МИГ трябва да е съставен от представители на местната общност, НПО и бизнесът.

Сформирането на местно партньорство започва с дефиниране на заинтересованите страни - всички потенциални участници, които ще изграждат СВОМР. След набиране на представители на всички заинтересовани страни, те биват групирани на база тяхното участие и ролята им в изпълнението на процесите, както и въздействието на целите върху тяхната дейност и това дали ще бъдат пряко или косвено засегнати от прилагането на дадени политики.

Заинтересованите страни идентифицирани на територията на МИГ включват представители на стопанския сектор, в т.ч. земеделски производители и кооперации, фирми от преработвателната промишленост, горски стопани; Малки и средни предприятия, дружества с различна дейност в сектора на производството, търговията и услугите; Собственици на хотели, къщи за гости, ресторанти, занаятчии; читалища и неправителствени организации с културна или екологична насоченост, както и в социалната сфера; Публичният сектор е представляван от администрацията на Община Свиленград; включени са местни лидери и представители на уязвими групи и малцинства.

Местната общност е силно ангажирана в процеса по подготвяне и разработване на Стратегията, сформирани са експертни групи и са проведени 3 публични

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

обсъждания на Стратегията. На тях са присъствали заинтересовани страни от всички сектори - 20 души, сред които представители на община Свиленград, музей, местни медии, сектор туризъм, бизнес, земеделски производители, НПО сектор екология, здравеопазване, шивашка промишленост, пчелари, животновъди, младежи.

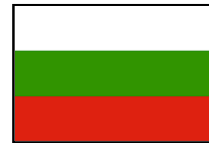
Във втората информационна конференция са взели участие 50 човека и е представена и обсъдена разработената СВОМР с представители на община Свиленград, читалища, земеделски производители, животновъди, сектор здравеопазване. Общо 88% от всички заинтересовани страни са взели участие в конференциите. Въз основа на събрана информация и проведените проучвания относно нагласите на населението е взето решение да бъде създадена многофондова стратегия, която да обхваща всички допустими финансиращи програми.

При създаване на местното партньорство е проведено проучване сред 250 души и е изготвен анализ на заинтересованите страни във връзка с разработване на СВОМР. По време на проведените срещи представителите на заинтересованите страни са изложили проблемите и нуждите си, както и са направили предложения за включените мерки. Стратегията за ВОМР е подкрепена от 744 жители, което е над 2% от населението на територията на МИГ.

Във втория етап се стига до определяне на нуждите и потребностите заинтересованите страни и с идентифициране на потенциала на територията. Изготвен е анализ на социалноикономическата характеристика на Община Свиленград и след проведените дискусии относно мерките, дейностите, разходите, критериите и индикаторите, които да залегнат в СВОМР, представителите на различните сектори на базата на нуждите си са направили конкретни предложения за това какво да бъде включено в Стратегията.

Създаденото публично-частно партньорство на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ напълно отговаря на всички изисквания на подхода ВОМР. В колективния върховен орган на МИГ – Общото събрание присъствието на нито един сектор – Стопански (5 лица), Неправителствен (5 лица) и Публичен (5 лица) не

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

надвишава 33,3 % от имащите право на глас в КВО. В управителния съвет на МИГ влизат 7 лица – представители на стопанския, нестопанския и публичния сектор.

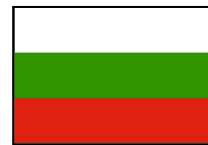
VIII. ПРИНЦИПИ НА СВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – НА БАЗАТА НА МЕСТНИТЕ НУЖДИ И ПОТЕНЦИАЛ

СВОМР на МИГ „Свиленград Ареал“ е разработена на силните и слабите страни, заплахите и възможностите за територията след извършване на детайлен SWOT анализ на територията на Община Свиленград на базата на ясни доказателства и извършени проучвания. Приоритетите и целите в СВОМР на МИГ отговарят на потребностите, отчетени в анализа и поставят измерими и проверим действия за постигането им с участието на цялата местна общност. В СВОМР е включена финансова рамка, механизми за управление и контрол и план за изпълнение, чрез който целите в СВОМР се превръщат в конкретни мерки и потенциални проектни предложения. Приоритетите в СВОМР на МИГ са фокусирани върху специфичните характеристики на територията, постигната е вътрешна зависимост и съгласуваност между приоритети, цели за постигане на приоритетите, и мерките/действията за реализиране на целите, както и баланс и съгласуваност между различните приоритети и свързването им чрез хоризонтални принципи.

Към момента на извършване на анализа за изготвяне на СВОМР на МИГ „Свиленград Ареал“ като силни страни на територията на МИГ са посочени:

- Благоприятните природни дадености за развитие на земеделие, биологично земеделие и високите нива на инвестиции в селското стопанство през последните 10 години;
- Съхранените чисти природни дадености и богато биологично разнообразие, в това число богато културно наследство;
- Граничното разположение на територията на МИГ на границата с Турция и Гърция;

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

- Диверсифицирана местна икономика;
- Добре развита пътна и транспортна инфраструктура;
- Демографска ситуация с по-добри показатели от средните селските райони в България

Въздействието на СВОМР върху силните страни на територията на МИГ се изразява в: Финансирани са 5 проекта за съхраняване на местната идентичности, култура и спорт; 4 проекта, които целят подобряване на местната инфраструктура; 2 проекта за подобряване на туристическата инфраструктура; 11 проекта за диверсификация на местната икономика; 6 проекта за развитие и инвестиции в селското стопанство; 2 проекта за повишаване на експортния потенциал на местната промишленост; 10 проекта за развитие на човешкия потенциал на територията.

Възможностите за територията към годината на съставяне на СВОМР са представени като: **Развитие на земеделието чрез използване подкрепата на фондове на ЕС; Диверсификация в неземеделски дейности и изграждане на затворени цикли; Развитие на туризма; Подобряване на местната Пътна, ВиК и Социална инфраструктура; Борба със сегрегацията и безработицата.**

Слабите страни и заплахите за територията са описани в СВОМР и се свеждат до: **Неоползотворяване на местния капацитет на селскостопанския сектор; Недостатъчно използван потенциал на биологичното разнообразие за нуждите на туристическия отрасъл; Недостатъчно развита преработваща промишленост; Липса на интегрирани туристически продукти; Влошено демографско състояние, здравно обслужване и инфраструктурно състояние в селата; Ограничени финансови ресурси на местната власт; Миграция на младото население и др.**

С оглед изпълнението и въздействието на СВОМР на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ могат да бъдат отчетени следните възможности и заплахи:

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

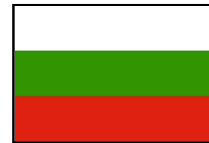
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Силни страни	Слаби страни	Възможности	Заплахи
Благоприятно географско положение и наличие на добри транспортни връзки за създаване на производствени предприятия	Икономическа стагнация на национално ниво и ниво ЕС в резултат пандемията от COVID-19	Осигуряване на финансов ресурс за реализация на проекти на територията на МИГ от СВОМР	Неблагоприятни миграционни процеси, силно изразени в малките населени места на територията на МИГ, отразяващи се на работната сила и предприемаческия потенциал на територията на МИГ
Богато биоразнообразие с възможност за био производство и екологичен туризъм	Намаляване на броя потенциални клиенти на местния пазар на територията на МИГ	Развитие на онлайн платформите за търговия на предприятия на територията на МИГ	Климатични промени и произтичащите заплахи свързани с тях
Традиции и професионализъм в дървообработващата и текстилната промишленост металообработването и машиностроенето на територията на МИГ	Нисък обем на инвестициите през 2020 г. в следствие икономическата стагнация	Насърчаване на предприемачеството и привличане на дофинансирани частни инвестиции чрез СВОМР	Разрязване на нова епидемична вълна, която да затвори границите, транспорта и туристическо-развлекателната индустрия
Наличие на базов местен капацитет, множество реализирани проекти на територията на МИГ и финансиране от ЕС	Ограничен достъп до финансиране за малките и средни предприятия на национално ниво	Изграждане и развитие на сдружения между местни производители с цел повишаване на конкурентоспособността на селското стопанство	Високи изисквания на търговските вериги за количество и качество на земеделската продукция и невъзможност на производителите да отговорят на стандартите
Наличие на подходящи ресурси за развитие на продукти и услуги извън земеделския сектор на територията на МИГ	Липса на нужната частна инвестиционна дейност за развитие на неземеделския сектор на територията на МИГ	Развитие на неземеделския сектор с помощта на ЕСИФ и ЕФРСР на територията на МИГ	Ниска конкурентоспособност на производителите от територията на МИГ

Таблица 17

От изложеното по-горе става ясно, че СВОМР е разработена изцяло спрямо възможностите за използване на териториалния потенциал, в комбинация със справяне с проблемите, засягащи района. Нуждите и желанията на всички заинтересовани страни за взети под внимание, като това се доказва при извършването на предварителни анализи и проучвания, както и при заключенията по настоящия анализ. Приоритетите и

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

целите на Стратегията са насочени към: Повишаване на предприемачеството в сферата на селското стопанство, услугите и промишлеността; Подобряване на обществената инфраструктура; Опазване на природното и културно наследство; Борбата с безработицата и маргинализацията и повишаване на равните възможности за образование и обучение.

Визията за развитие на територията се основава на различни приоритети, реализирани чрез прилагането на определени мерки и цели. Тези приоритети, заедно със съставляващите ги цели и мерки са организирани в Стратегията на различни нива и имат структурата на "дърво", като чрез това се онагледява логическата свързаност между тях. На вътрешно ниво се определя йерархията на целите, като по-големите от тях, разположени в основата водят постигане на тези по-горе, но също така има и такива, които си взаимодействат една с друга на хоризонтално ниво. В СВОМР на МИГ „Свиленград Ареал“ йерархията е спазена, като четирите приоритета на развитие са подчинени на визията, а специфичните цели – на приоритетите.

Основната цел на СВОМР на МИГ е „Устойчив растеж на цялата територия на МИГ „Свиленград Ареал“ чрез подобряване конкурентостта на селското стопанство и на малките и средни предприятия, повишаване на ефективността на местната икономика, увеличаване на заетостта и подобряване условията за живот, съхраняване на културния потенциал и подобряване на околната среда“.

Приоритет 1 Устойчив икономически растеж на земеделския сектор чрез повишаване конкурентоспособността на малките и средни селски стопанства, подобряване ефективността на производството и реализация на продукцията им, въвеждане на иновации и разнообразяване в неземеделски дейности.

Специфична цел 1 - Повишаване конкурентоспособността на земеделските стопанства и подобряване ефективността на земеделието.

Специфична цел 2 - Насърчаване на развитието и икономическата ефективност на предприятия от хранително-преработвателната промишленост.

Специфична цел 3 - Разнообразяване на икономическите дейности, насърчаване на предприемачеството на земеделските стопани и увеличаване на заетостта.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Приоритет 2 Балансирано развитие на територията и повишаване качеството на живот на населението чрез подобряване на основната и на социалната инфраструктура, развитие на туризма, укрепване на природните и културните традиции на местната общност, опазване на околната среда.

Специфична цел 1 – Подобряване на условията на живот в населените места чрез развитие на базисната инфраструктура.

Специфична цел 2 – Развитие на туризма чрез разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура.

Специфична цел 3 – Опазване на местната идентичност и популяризиране на културното и природно наследство.

Специфична цел 4 – Опазване на околната среда като предпоставка за подобряване живота на населението.

Приоритет 3 Подобряване на социалната и образователна среда на територията, чрез създаване на заетост, подобряване на местния пазар на труда и реализация на мерки за активно социално приобщаване.

Специфична цел 1 - Развитие на устойчива и качествена заетост за населението на цялата територия на МИГ, преодоляване на безработицата и социалното изключване.

Специфична цел 2 Подобряване на условията на живот на територията на МИГ чрез насърчаване на социалното включване и устойчива интеграция на социално изключени роми, хора живеещи в риск и бедност.

Специфична цел 3 – Повишаване на качеството и подобряване на достъпа до училищното образование в малките населени места и намаляване на броя на необхванатите от образователната система, отпадащите от училище и преждевременно напусналите училище.

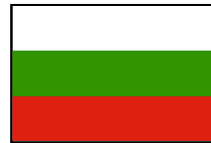
Приоритет 4 Повишаване на конкурентоспособността на МСП и насърчаване на предприемачеството

Специфична цел 1 – Повишаване на производителността на МСП на територията на МИГ Свиленград Арел

Таблица 18

На база настоящият анализ може да се заключи, че СВОМР е изцяло съобразена с приоритетите на ПРСР 2014-2020 г. Избраните мерки и разпределението на ресурсите се основава на база специфичните потребности на

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

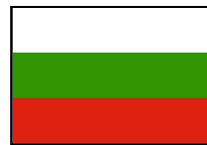
земеделския, нестопанския, бизнес и публичния сектор, както и всички жители на територията на МИГ. Налице е отлична връзка между проблемите, идентифицираният потенциал и целите, както и между заложените цели и мерките, прилагани за тяхното постигане. СВОМР е разработена качествено и в синхрон с отделните мерки, като са зададени критерии, имащи допълващ хоризонтален ефект. Стратегията насочва подкрепата си към специфични за района обществени и икономически дейности.

IX. ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – ИНТЕГРИРАН И МНОГОСЕКТОРЕН ПОДХОД

Един от седемте оперативни принципа на подхода ЛИДЕР/ВОМР заложен в Регламент (ЕС) № 1305/2013 и Регламент (ЕО) № 1698/2005 за реализация на ВОМР за периодите 2007-2013 г. и 2014-2020 г. е **многосекторен подход при създаването и реализацията на СВОМР**. Съгласно дефиницията на Регламентите **многосекторният подход трябва да се основава на взаимодействие между участниците и проектите от различните сектори на местната икономика**. Основната функция на многосекторния подход е да се осигури необходимата синергия между всички предимства и дадености на местната територия за комплексно решаване на идентифицираните в СВОМР проблеми и предизвикателства пред местната общност.

Многосекторния подход се изразява във възприемането на всички заинтересовани страни, проблемите и потенциала, отношенията между отделните сектори, както и връзките между публични, частни и граждански дейности като едно цяло. Този подход е съществен фактор и за оказва влияние върху подобряване на управленския капацитет на местните участници. Местната общност може да се фокусира върху дейности и цели, чието прилагане ще се отрази върху по-широк кръг от заинтересовани лица, и от друга страна ще повлияе върху решаване на проблеми, които не са фокус на стратегията. Важно е целите да се изпълняват последователно и да бъдат прилагани съобразно тяхната тежест и роля. Прилагането на комплексен подход се

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

характеризира със стартирането с няколко теми, въпроси, проблеми или целеви групи, които активизират общността и са създадени връзки към останалите сектори и действащи лица. Съществуват и по-мощни политики за селските райони, чието разрешаване не може да се осъществи само на местно ниво – здравеопазване, транспорт, образование и социално подпомагане, но посредством съчетаването на подходите „отгоре-надолу“ и „отдолу-нагоре“ могат да бъдат реализирани и това да окаже значителен принос за развитието на района. Прилагането на комплексен териториален подход и връзката между дейностите на МИГ и другите социално-икономически сфери създава нова визия за развитието на селските райони. Разликата при подходът ВОМР се състои в това, че той е интегриран подход, включващ различни цели и дейности, а не е политика за подпомагане на отделните сектори, каквито са мерките по ОП. Проектите, които са избрани трябва заедно да допринасят за постигането на визията на стратегията за местно развитие, трябва да се допълват взаимно, а не да си противоречат, да има някаква цялост между тях, а не са просто поредица от проекти на отделните бенефициенти.

Стратегията за местно развитие трябва да има мулти-секторна (много-отраслова) насоченост. Многосекторния подход в СВОМР на МИГ „Свиленград Арел“ интегрира няколко сектора на интервенция. Мерките в СВОМР са свързани и координирани като едно цяло. Всички четири приоритета на стратегията водят до постигане на главната цел на СВОМР и в същото време се подпомагат една друга за постигането на изпълнение на изведените приоритети.

Интегрираният подход в СВОМР се осигурява чрез местното партньорство. То представлява платформа за интегрирани подходи и инкубатор за многосекторни проекти. Всичко това е възможно благодарение на пространството, което се създава в него за срещи, споразумения и осигуряване на обществена подкрепа.

Интегрираният подход в СВОМР на МИГ „Свиленград Арел“ е силно застъпен и се обуславя от самият избор на мерки, включени в стратегията. Интегрираният подход се изразява в съчетаване на връзки и взаимодействия между различни сектори –

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

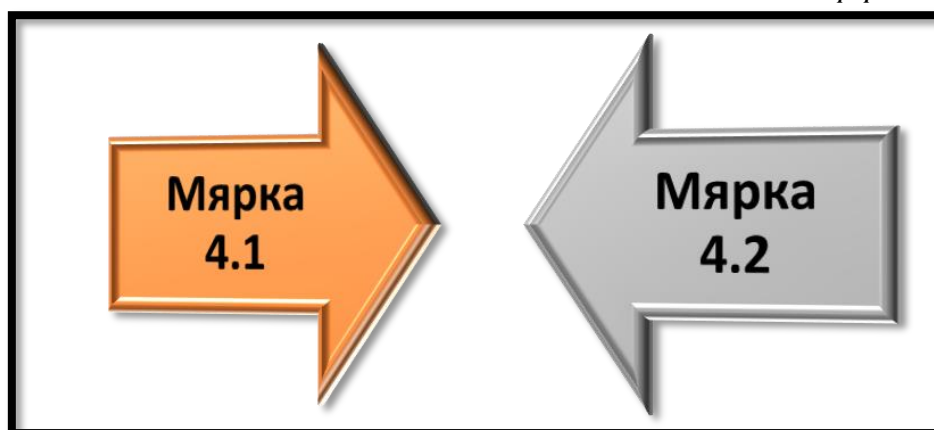
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

например между развитието на туризма и опазването на околната среда или развитието на земеделието и преработката на продуктите, произвеждани от него:

Графика 7

Графика 8

Друг пример за интегриран подход в СВОМР на МИГ е постигането на няколко цели чрез мерки в един сектор – например инвестиции в предприятието срещу създаване на нови работни места, внедряване на иновации или социална ангажираност. Стимулите за решаване на няколко цели от СВОМР чрез мерки в един сектор са регламентирани чрез **Критериите за избор на проекти** по мерките от Стратегията. Така по-голям шанс за финансиране на проектните си предложения имат кандидатите, които ще открият в резултат на проекта по-голям брой работни места, ще внедрят иновации и т.н.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Интегриран подход при решаването на проблемите на територията на МИГ се среща и при реализацията на мерките към Стратегията, които са финансирани от ОП РЧР 2014-2020 г. Там за преодоляване на социалното изключване проектите предложения на кандидатите трябва да включват няколко етапа: обучение, квалификация, осигуряване на заетост за даден период и т.н.

Х. ПРИНЦИПИ НА ВОМР В СТРАТЕГИЯТА НА МИГ СВИЛЕНГРАД АРЕАЛ – ИНОВАТИВНОСТ, ИЗГРАЖДАНЕ НА МРЕЖИ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

За успешното финансиране на СВОМР на „МИГ Свиленград Ареал“ тя е включила в себе си иновативни характеристики в местния контекст, както и изграждане на целесъобразно и сътрудничество.

Иновативността на СВОМР на МИГ „Свиленград Ареал“ е описана в т. 4.4. от Стратегията. Там ясно са посочени основните иновативни подходи, които са застъпени в реализацията на подхода ВОМР/ЛИДЕР на територията на Община Свиленград за периода 2014-2020 г. и на се изпълнявани на територията да момента:

- Прилаган за първи път на територията на МИГ „Свиленград Ареал“, подходът ВОМР се счита за иновативен за местно развитие. Базиран на участието на различни местни общности и групи заинтересовани лица, подходът се изразява в създаване и прилагане на комплексни, но индивидуални за територията мерки, спомагащи за оползотворяване на потенциала и намиране на решение на актуални и нововъзникнали проблеми на територия.
- Стратегията за ВОМР е многофондова и включва възможност за финансиране от ПРСР; ОПИК; ОПРЧР; ОПНОИР и ОПОС. Това също представлява иновативен подход за развитие. Съчетанието на разнообразните мерки и механизми на различните Оперативни програми, които се допълват и дават възможност за създаване и прилагане на цялостен

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

подход при справяне с проблемите или за развиване на териториалния потенциал. Комбинацията от прилагането на различните мерки ще помогне за диверсификация на икономиката в селските райони към неземеделски дейности, развитие на туризма и опазването на околната среда, развитие на земеделските стопанства, както и за повишаване конкурентоспособността на местните МСП. Общото стимулиране на икономическото развитие ще доведе до справяне с множество проблеми, засягащи този тип населени места като бедност, безработица, и социално изключване. Фокусът върху рисковите и маргинализираните групи, и тяхното изключване от пазара на труда, здравната и образователна система ще въздейства положително върху икономиката в района.

- Създадената допълнителна иновативна мярка по ПРСР - 7.11 „Повишаване на атрактивността на територията на МИГ и стимулиране на сътрудничеството, чрез популяризиране на културно-историческото и природно наследство.”, дава възможност за използване на нови за територията на МИГ комбинирани форми, прилагани върху съществуващите културните и природните ресурси.
- Заложените критерии за оценка на проектни предложения по мерки 6.4; 7.11 и 7.2 дават предимство на иновативните подходи и практики за територията на МИГ.

В самата СВОМР на МИГ не се конкретизира работата в мрежи, но трябва да се отбележи, че работата в мрежи не е функция на ВОМР. В Устава на МИГ „Свиленград Арел“ е посочено, че Сдружението (МИГ) ще работи в национални и европейски мрежи на селските региони и ще инициира, развива и подпомага създаването и развитието на мрежи за сътрудничество на професионален, секторен и териториален принцип. Още на местно ниво се създава сътрудничество и се обособява работата в мрежа между отделните сектори, съставляващи партньорството. Поетапно могат да бъдат включени и институции без представителство в МИГ, ако това е необходимо за целите на Стратегията. Партньорствата могат да се изразяват в изпълнения на съвместни дейности по даден проект или да бъдат под формата на обмяна на знания,

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

опит и информация. В голяма степен членството в мрежи е насочено към широк кръг от дейности и проблеми, свързани с развитието на селските райони, а не толкова концентрирано върху преките действия по прилагане на ВОМР. То може да се изразява в получаване или предоставяне на експертна подкрепа, съдействие при организиране на семинари и обучения, обмяна на добри практики, изготвяне на анализи, както и помощ при намиране на потенциални партньори или създаване на контакти с местната и държавна администрация.

На национално ниво МИГ „Свиленград Ареал“ членува в две мрежи - Асоциация „Българска национална Лидер мрежа“ и „Национална асоциация на местните инициативни групи в България“. МИГ „Свиленград Ареал“ има сключен договор за извършване на подготвителни дейности за подмярка 19.3 за вътрешно-териториално и транснационално сътрудничество.

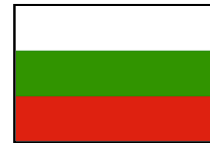
ХІ. СЪОТВЕТСТВИЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА МИГ С ПРИОРИТЕТИТЕ НА МЕСТНОТО, РЕГИОНАЛНО И НАЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ - ВЪНШНА СЪГЛАСУВАНOST

Както е посочено в СВОМР, тя изхожда и от приоритетите на местните политики, заложи в Общинския план за развитие на Община Свиленград 2014-2020 г., ОСР на област Хасково. Стратегията за ВОМР е изготвена в съответствие с приоритетите на Стратегическите насоки на Общността и на Националния стратегически план за развитие на селските райони на България 2014-2020, както и е съобразена с всички приоритети на ПРСР 2014-2020.

Основният национален документ, с който е съгласувана СВОМР на МИГ е посочен в т. 4.3 от Стратегията - **Национална програма за развитие България 2020.**

Връзката между приоритетите и специфичните цели е представен в следващата таблица:

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

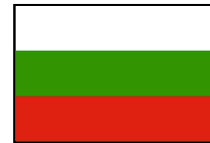

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

По СВОМР	Съответствие с планов документ
Приоритет 1 Устойчив икономически растеж на земеделския сектор чрез повишаване конкурентоспособността на малките и средни селски стопанства, подобряване ефективността на производството и реализация на продукцията им, въвеждане на иновации и разностранно развиване в неземеделски дейности	
Специфична цел 1 - Повишаване конкурентоспособността на земеделските стопанства и подобряване ефективността на земеделието	Национална програма за развитие България 2020– Приоритет 4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси Подприоритет 4.1 Балансирано секторно и структурно развитие на аграрния отрасъл Подприоритет 4.2 Модернизиране и технологично обновяване на стопанствата и инфраструктурата в отрасъла. Развитие и ускорено въвеждане на иновациите в земеделската практика Подприоритет 4.4 Превръщане на земеделското производство в привлекателен бизнес, осигуряващ стабилни и справедливи доходи на заетите в него.
Специфична цел 2 - Насърчаване на развитието и икономическата ефективност на предприятия от хранително-преработвателната промишленост.	
Специфична цел 3 - Разнообразяване на икономическите дейности, насърчаване на предприемачеството на земеделските стопани и увеличаване на заетостта.	
Приоритет 2 Балансирано развитие на територията и повишаване качеството на живот на населението чрез подобряване на основната и на социалната инфраструктура, развитие на туризма, укрепване на природните и културните традиции на местната общност, опазване на околната среда.	
Специфична цел 1 – Подобряване на условията на живот в населените места чрез развитие на базисната инфраструктура	Национална програма за развитие България 2020– Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал 3.3 Подкрепа за развитието на изоставашите и подобряване на качеството на живот в селските региони 3.4 Подкрепа за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите
Специфична цел 2 – Развитие на туризма чрез разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура.	
Специфична цел 3 – Опазване на местната идентичност и популяризиране на културното и природно наследство	
Специфична цел 4 – Опазване на околната среда като предпоставка за подобряване живота на населението.	Национална програма за развитие България 2020 - Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал Подприоритет 3.5 Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси	
Приоритет 3 Подобряване на социалната и образователна среда на територията, чрез създаване на заетост, подобряване на местния пазар на труда и реализация на мерки за активно социално приобщаване.	
Специфична цел 1 - Развитие на устойчива и качествена заетост за населението на цялата територия на МИГ, преодоляване на безработицата и социалното изключване.	Национална програма за развитие България 2020 - Приоритет 2. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване Подприоритет 2.1 Осигуряване на възможности за заетост и за повишаване на доходите от труд Подприоритет 2.2 Осигуряване на устойчиви, качествени и достъпни междусекторни услуги с цел превенция на социалното изключване
Специфична цел 2 Подобряване на условията на живот на територията на МИГ чрез насърчаване на социалното включване и устойчива интеграция на социално изключени роми, хора живеещи в риск и бедност.	
Специфична цел 3 – Повишаване на качеството и подобряване на достъпа до училищното образование в малките населени места и намаляване на броя на необхванатите от образователната система, отпадащите от училище и преждевременно напусналите училище	Национална програма за развитие България 2020 – Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила
Приоритет 4 Повишаване на конкурентоспособността на МСП и насърчаване на предприемачеството	
Специфична цел 1 – Повишаване на производителността на МСП на територията на МИГ Свиленград Арел	Национална програма за развитие България 2020 - Приоритет 5. Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката Подприоритет 5.5 Повишаване на конкурентоспособността и жизнеспособността основно на МСП

Таблица 19

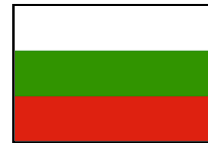
XII. ПРИЛАГАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Изпълнението на стратегията за ВОМР на „МИГ – Свиленград Арел“ от стартирането на нейното изпълнение към ноември 2020 г. се изразява в изпълнението

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

на дейности, разработване на документи свързани с управлението на стратегията, разработване на пакет документи по мерки от СВОМР, за възможностите за финансиране на дейности по проекти от мерките на стратегията, дейности за популяризиране на СВОМР и информирание и консултиране на заинтересовани лица. Екипът на МИГ разработил и съгласува с УО и обявил почти всички пакети с документи по мерките от СВОМР.

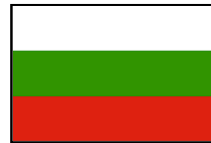
Официално прилагането на подхода ВОМР на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ започва на 17.08.2016 г. с подписването на договор за безвъзмездна финансова помощ с Министерството на земеделието и храните и Държавен фонд „Земеделие“, по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ по ПРСР 2014-2020г. Договорът е на стойност 44 795,75 лв. и е за срок от шест месеца. В рамките на които е разработена СВОМР. По време на изпълнението на проекта са проведени информационни кампании и срещи със заинтересованите страни за консултиране при разработване на стратегията.

Втората стъпка за прилагане на подхода ЛИДЕР е на 19.04.2018г. Тогава между ПРСР, ОПРЧР, ОПИК, ОПНОИР, ОПОС и МИГ-Свиленград Ареал е подписано Споразумение за изпълнение на СВОМР за прилагане на подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на ПРСР 2014-2020г. С този акт се стартира същинското изпълнение на СВОМР на територията на МИГ като максималният размер на общия публичен принос във финансовия план към СВОМР за изпълнение на проекти е 11 865 164,34 лева.

В началото на реализация на СВОМР екипът на МИГ е провел необходимите конкурси за избор на външни оценители на проектите към стратегията. и стартира изготвянето на документация за обявяване на приемите на проектни предложения към СВОМР. Към ноември 2020 г. МИГ „Свиленград Ареал“ два пъти е до момента е променял СВОМР на територията.

Първото обществено обсъждане на документация за кандидатстване, което МИГ прави стартира на 02.08.2018 г. с обсъждане на Насоки за кандидатстване по процедура за подбор на проекти №BG16RFOP002-2.025 – МИГ Свиленград Ареал „Капацитет за растеж на МСП на територията на МИГ-Свиленград-Ареал“.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Първата отворена за кандидатстване процедура с проектни предложения към СВОМР е на 17.09.2018 г. и е по иновативната мярка на МИГ „Повишаване на атрактивността на територията на МИГ и стимулиране на сътрудничеството чрез популяризиране на културно-историческото и природно наследство“.

Към момента на изготвяне на стоящия анализ МИГ „Свиленград Арел“ е разработил и обявил приеми за кандидатстване с проектни предложения по всички мерки от СВОМР:

- **ПРСР 2014-2020 - Мярка 4.1** „Инвестиции в земеделски стопанства“ по мярка 4 Инвестиции в материални активи“.
- **ПРСР 2014-2020 - Мярка 4.2** „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ по мярка 4 Инвестиции в материални активи“.
- **ПРСР 2014-2020 - Мярка 7.2** „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“.
- **ПРСР 2014-2020 – Мярка 7.5** "Инвестиции за публично ползване в инфраструктура, туристическа инфраструктура и малка по мащаб туристическа инфраструктура“.
- **ПРСР 2014-2020 – Мярка 7.11** - „Повишаване на атрактивността на територията на МИГ и стимулиране на сътрудничеството, чрез популяризиране на културно-историческото и природно наследство.“
- **ПРСР 2014-2020 - Мярка 6.4** „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ по процедура № BG06RDNP001-19.230 „МИГ Свиленград ареал - Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности на територията на МИГ Свиленград Арел“.
- **ОПРЧР 2014-2020 - Мярка 1.1** „Достъп до заетост на територията на МИГ Свиленград-Ареал“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.
- **ОПРЧР 2014-2020 – Мярка 1.3** „Устойчиво интегриране на пазара на труда на младите хора“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.
- **ОПРЧР 2014-2020 – Мярка 2.1** „Социално –икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите на територията на МИГ Свиленград Арел“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

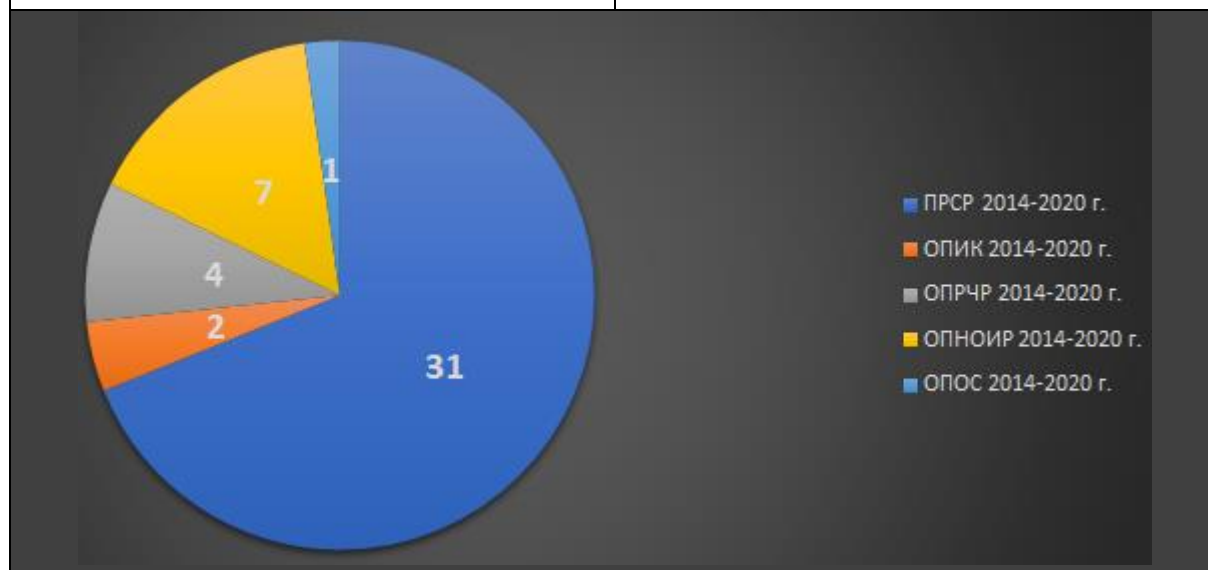
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

- **ОПИК 2014-2020 - Мярка 2.2**, „МИГ-Свиленград-Ареал „Капацитет за растеж на МСП на територията на МИГ-Свиленград-Ареал“.
- **ОП НОИР 2014-2020** - Мярка „МИГ Свиленград Ареал – Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“.
- **ОПОС 2014-2020** - Мярка „Подобряване на природозащитното състояние на видове в мрежата Натура 2000 чрез подхода ВОМР в територията на МИГ Свиленград Ареал“.

Екипът на МИГ „Свиленград Ареал“ има възможност да обяви прием/и по мерките от ПРСР 2014-2020 г. в СВОМР в случай на остатъчен финансов ресурс по тях до края на 2021 г.

Към 10.09.2020 г. към СВОМР на МИГ са подадени 45 проектни предложения. 23 проектни предложения имат сключен договор за финансиране към 30.11.2020 г. Подадените проектни предложения по финансиращи програми към СВОМР са представени на следващата таблица:

Финансираща програма	Брой подаде проектни предложения
ПРСР 2014-2020 г.	31 бр.
ОПИК 2014-2020 г.	2 бр.
ОПРЧР 2014-2020 г.	4 бр.
ОПНОИР 2014-2020 г.	7 бр.
ОПОС 2014-2020 г.	1 бр.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

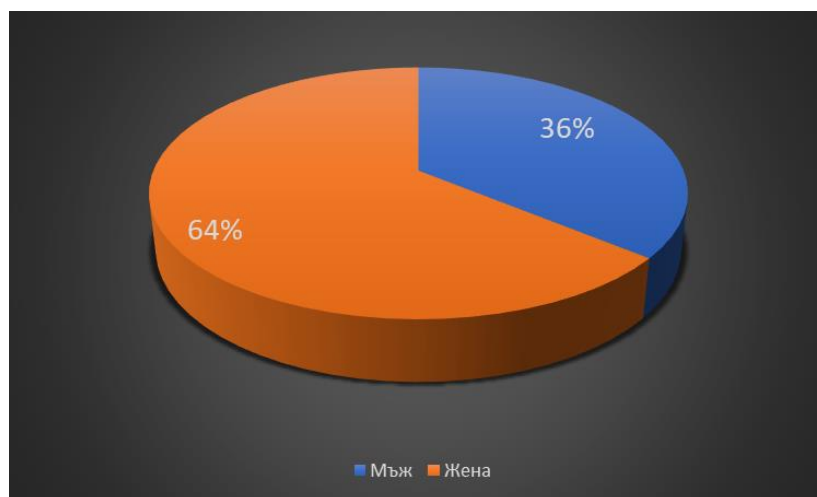
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Таблица 20 и Графика 9

ХІІІ. АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР

Във връзка с изготвянето на настоящия анализ бяха анкетирани 100 лица, живеещи на територията на МИГ „Свиленград Ареал“, относно нагласите на населението за прилагането на Стратегията за ВОМР . Резултатите имат следното обобщение:

1. Пол на анкетираните: От анкетираните 100 лица 64 души са жени и 36 – мъже.

Графика 10

2. Възраст на анкетираните: От анкетираните 100 лица, 4 души са на възраст 18 – 29 г., 77 души са на възраст 30 – 55 г., а 19 души са на възраст над 55 г.

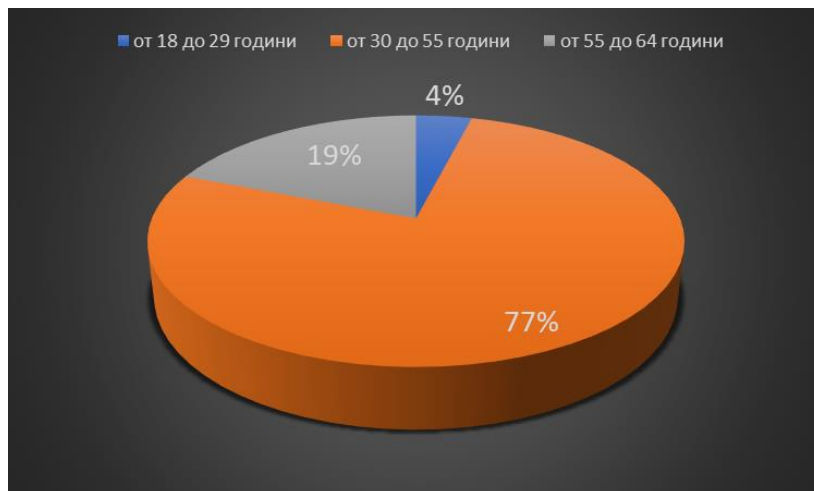

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Графика 11

3. Образование на анкетираните: На въпроса за образование са отговорили 100 души от анкетираните 100 лица. От тях 53 души са със средно образование, 13 души със средно специално образование и 34 души с висше образование.

Графика 12

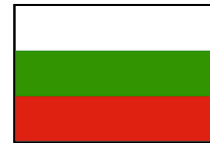
4. Ежедневни трудности през 2020 г., с които анкетираните трябва да се справят:

Според 23 % от анкетираните 100 души, затрудненото медицинско обслужване на територията на МИГ е предизвикателство, с което трябва да се справят, за 19 % това са ограничените възможности за стартиране на собствен бизнес, а за 15 % нископлатените работни места.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

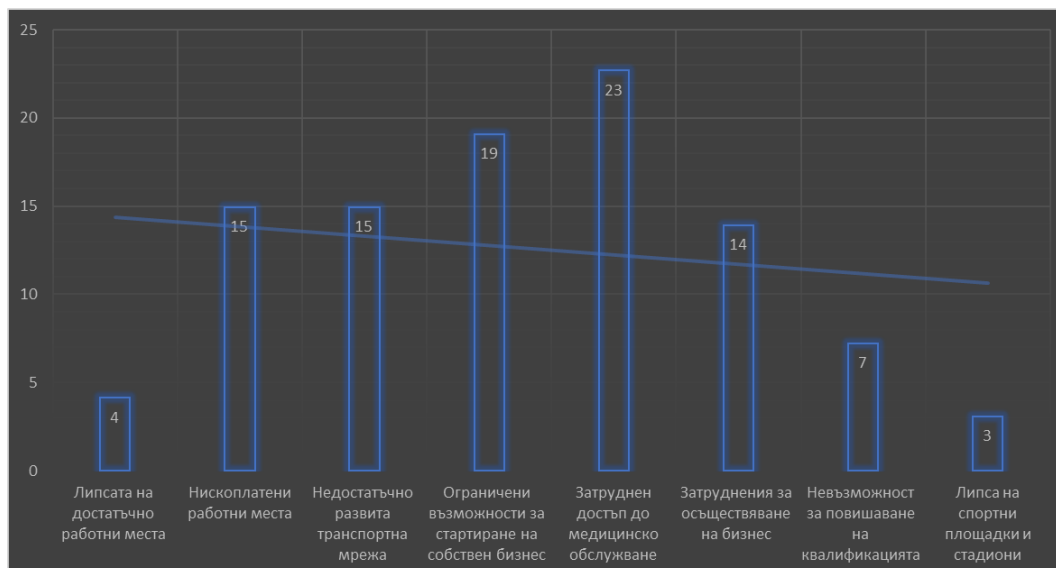

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

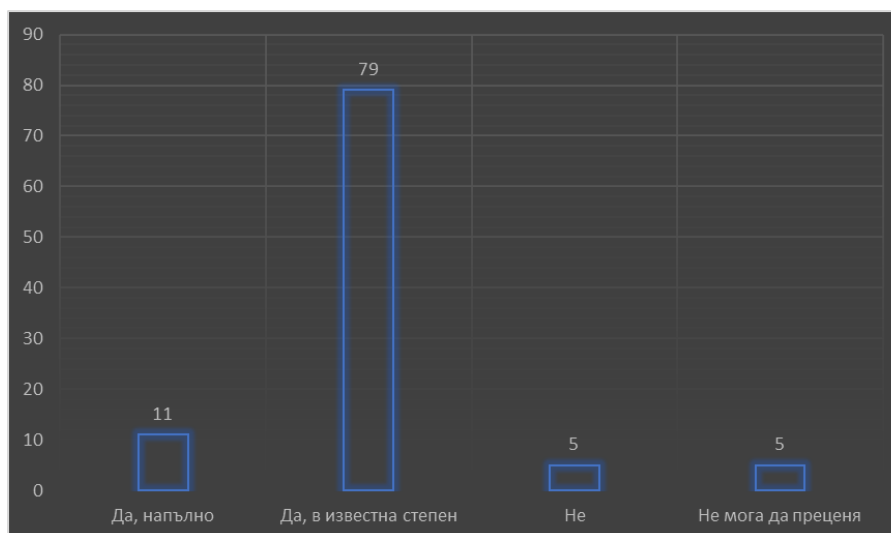
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Графика 13

5. Запознати ли сте с напредъка по изпълнението на Стратегията за ВОМР на територията на МИГ „Свиленград Ареал“? са отговорили 100 души от анкетираните 100 лица: 90 % от анкетираните заявяват, че са запознати с изпълнението на СВОМР, а 5 % отговарят отрицателно.

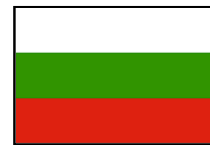
Графика 14

6. Подкрепа за МИГ „Свиленград Ареал“: На въпроса „Вие лично подкрепяте ли МИГ „Свиленград Ареал“ и бихте ли го подкрепили за прилагане на нова СВОМР за период 2021-2027 г.“ са отговорили 100 души от анкетираните 100 лица. От тях 89 %

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

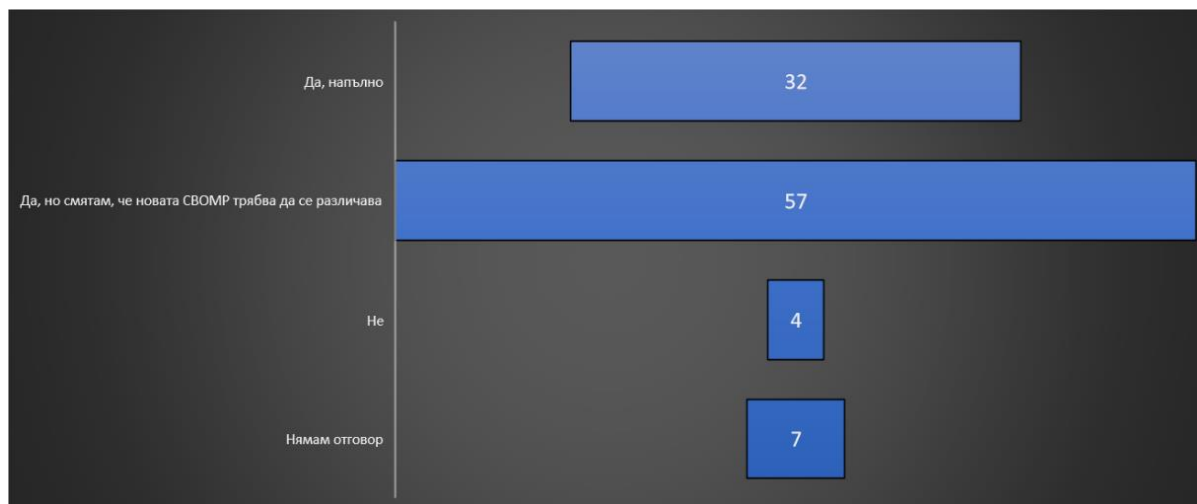
ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

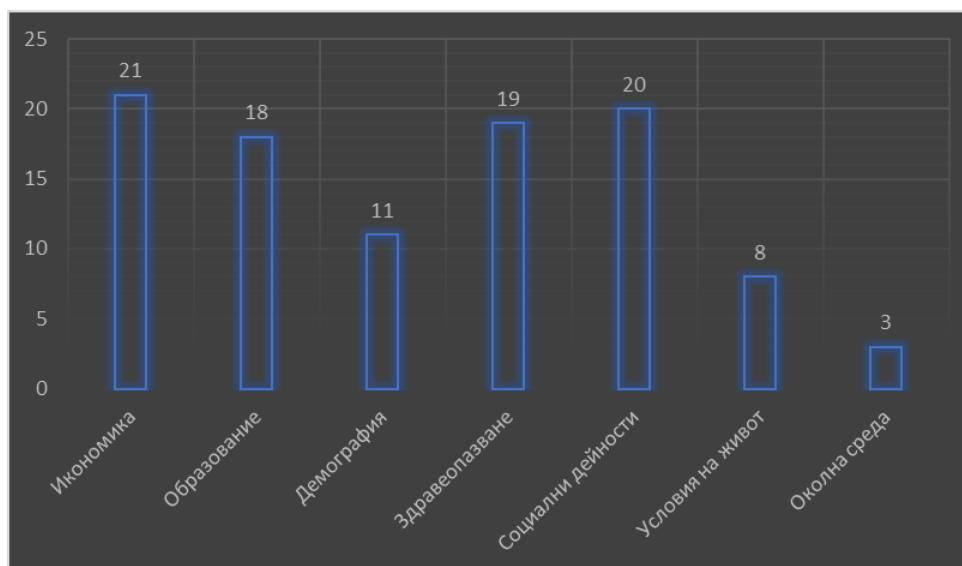
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

подкрепят СВОМР и са готови да подкрепят изпълнението на нова СВОМР. 4 % от анкетираните не подкрепят СВОМР.

Графика 15

7. На въпроса „Моля, дайте Вашето лично мнение, в коя област чувствате/ще почувствате най-голям ефект от изпълнението на СВОМР МИГ „Свиленград Ареал“ са отговорили 100 души от анкетираните 100 лица. От тях 21 % са посочили Икономиката, 20 % Социалните дейности, а 19 % - Здравеопазването.

Графика 16

8. Подкрепа от СВОМР за местните ресурси: Според анкетираните 100 души СВОМР трябва да подкрепи местния бизнес (26 %), Селското стопанство (24,7 %) и Човешкия капитал на територията (22,7 %).

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

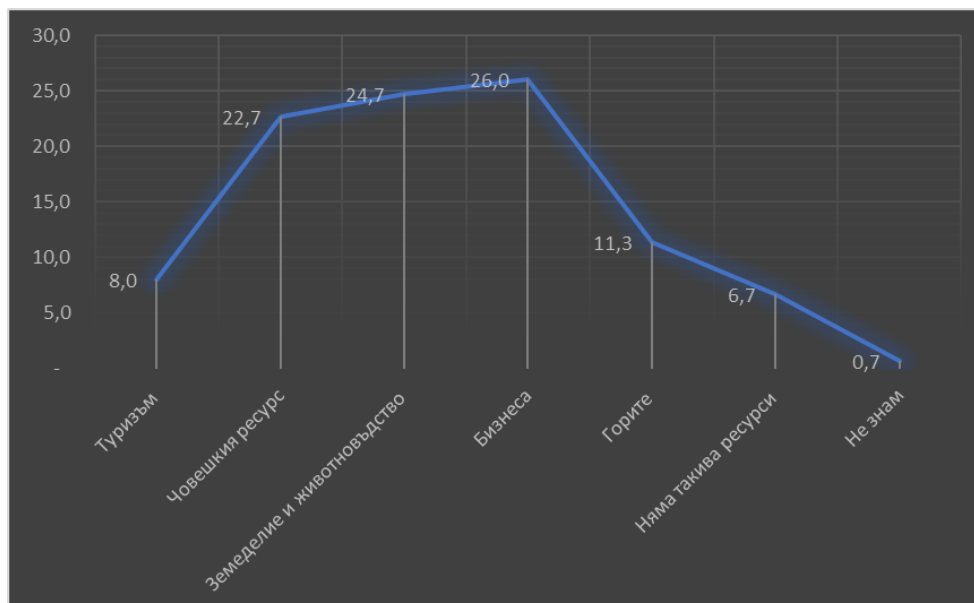

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

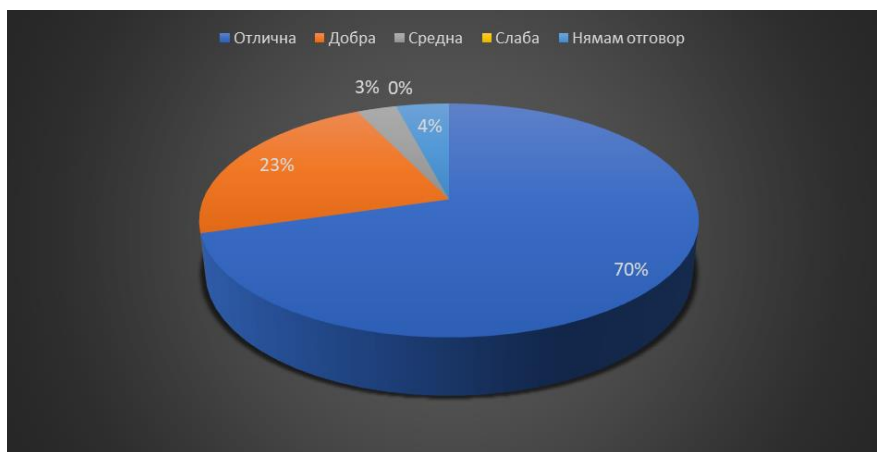
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Графика 17

9. На въпроса „Моля, дайте Вашата лична оценка за качеството на информационните дейности, провеждани от екипа на МИГ, във връзка с изпълнението на СВОМР“ са отговорили 100 души от анкетираните 100 лица. От тях 93 % поставят висока оценка за качеството на информационните дейности, 3 % поставят средна оценка, а 0 % слаба оценка.

Графика 18

10. На въпроса „Моля, дайте Вашата лична оценка за качеството на консултациите, предоставяни от екипа на МИГ, във връзка с изпълнението на СВОМР“ са отговорили 100 души от анкетираните 100 лица. От тях 92 % поставят

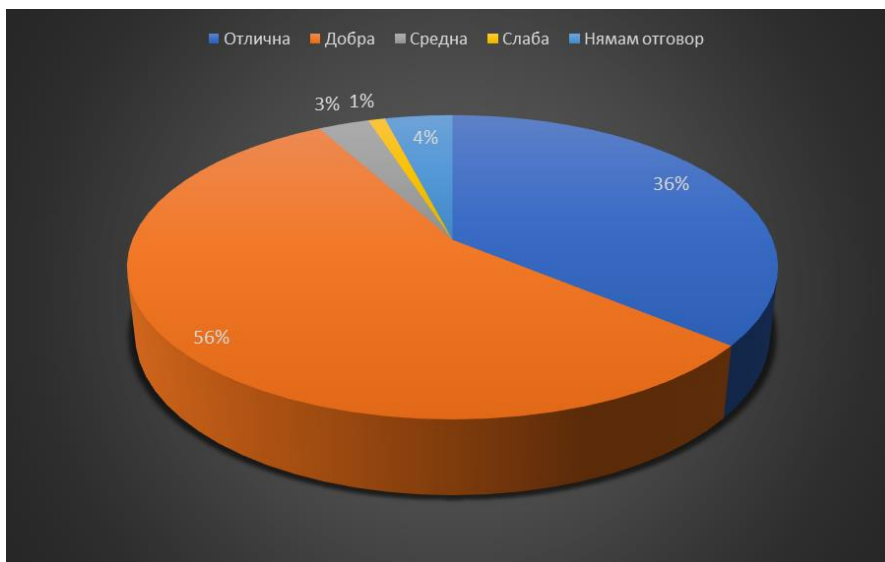
ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

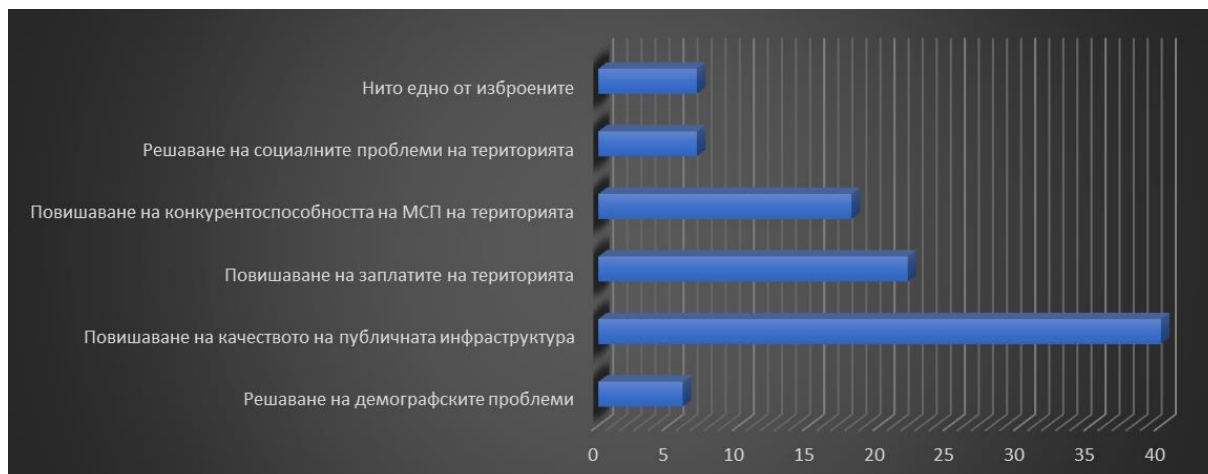
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

висока оценка за качеството на консултациите, предоставяни от екипа на МИГ, 3 % поставят средна оценка, а 1 % слаба оценка.

Графика 19

11. На въпроса „Според Вашето лично мнение, в кой аспект функционирането на МИГ подкрепя територията на МИГ?“ са отговорили 100 души от анкетираните 100 лица. От тях 40 % отбелязват, че СВОМР подкрепя в най-висока степен публичната инфраструктура, 22 % - повишаване на заплатите на трудещите се, 18 % - повишаване на конкурентоспособността, а 7 % решаването на социалните проблеми.

Графика 20

12. На въпроса „С оглед изпълнението на Стратегията за ВОМР на територията на МИГ, смятате ли, че работата на МИГ е достатъчно прозрачна?“ 87 % от анкетираните отговарят положително, 13 % не могат да преценят, а нито един не отговаря отрицателно.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

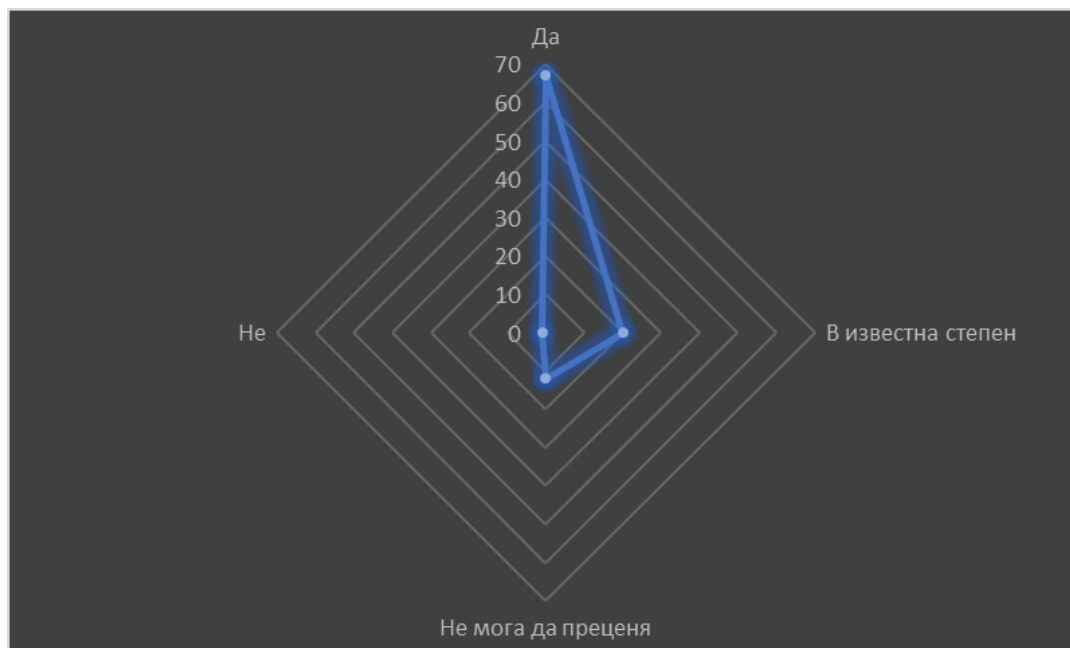

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

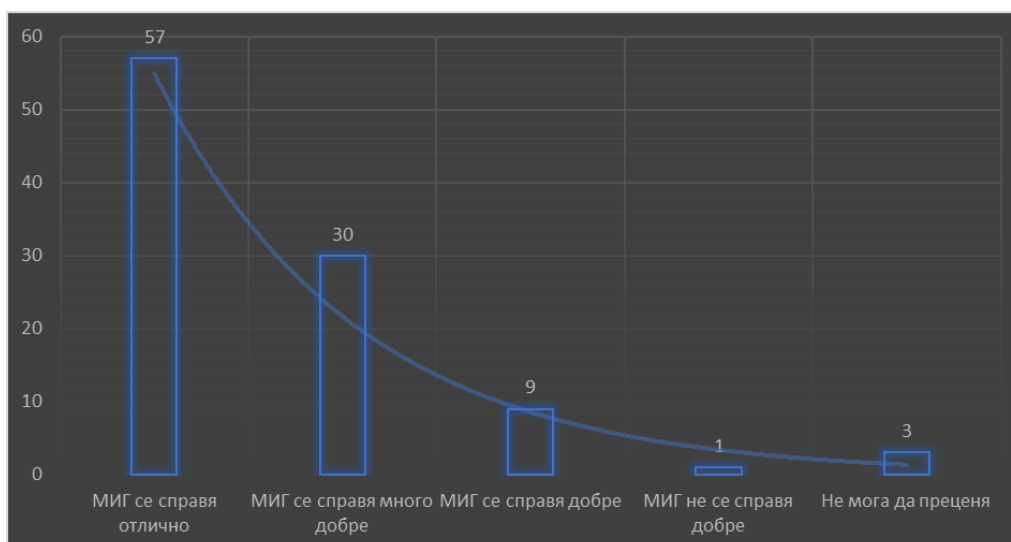
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Графика 21

13. На въпроса „Моля, дайте Вашата лична оценка за цялостната работа на МИГ „Свиленград Ареал“ 96 % от анкетираните поставят висока оценка на цялостната работа на МИГ, 1 % поставят ниска оценка, а 3 % не могат да преценят.

Графика 22

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

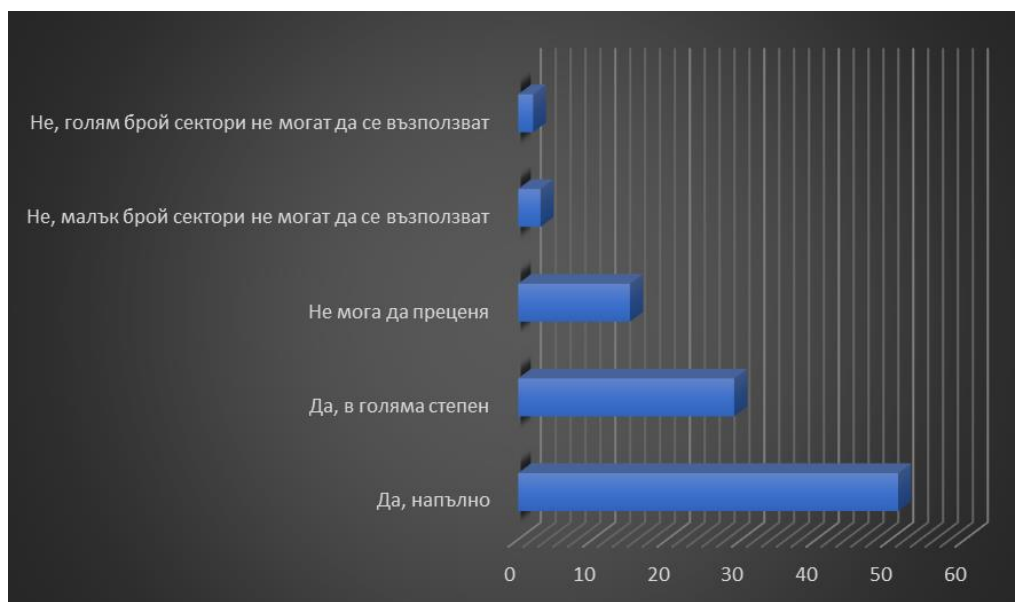
ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

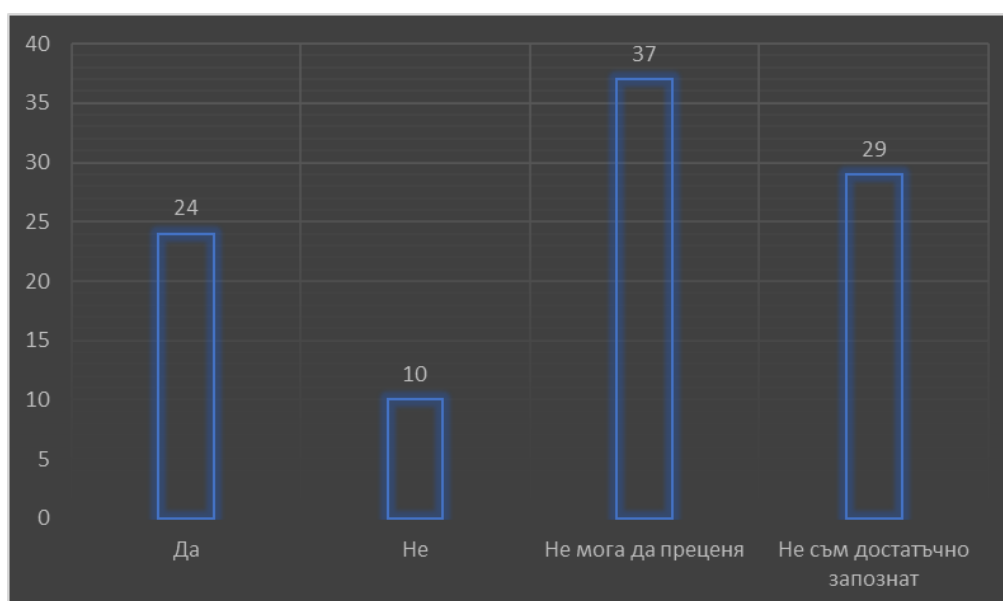
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

14. На въпроса „Според Вас, Мерките към Стратегията за ВМОР на територията на МИГ, в полза на цялата местна общност ли са?“ 80 % от анкетиранияте отговарят положително, 15 % не могат да преценят, а 5 % отговарят отрицателно.

Графика 23

15. На въпроса „Според Вашето лично мнение, местната бизнес общност, има ли достатъчно представителство в органите на управление на МИГ?“ 24 % от анкетиранияте отговарят с Да. Според 10 % местния бизнес няма достатъчно представителство, а 65 % от анкетиранияте не могат да преценят.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

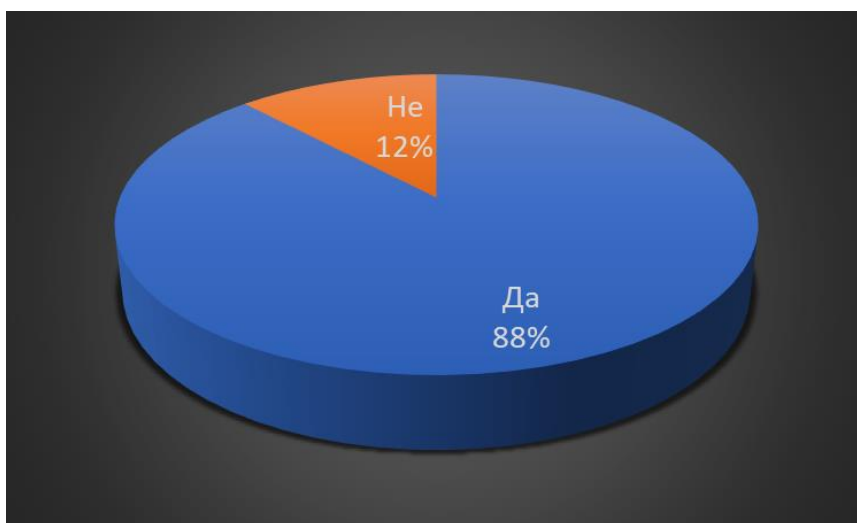

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Графика 24

16. На въпроса „Запознати ли сте с мерките, които се финансират от СВОМР на МИГ?“ 88 % от анкетираните са посочили, че познават мерките на СВОМР, а 12 % не са запознати.

Графика 25

17. На въпроса „Коя от изброените мерки от СВОМР, според Вас е най-полезна за Вашия бизнес?“ 14 души от анкетираните посочват, че това е Мярка 6.4.1, за други 16 души това са Мярка 4.2 и Мярка ОПИК 2.2.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

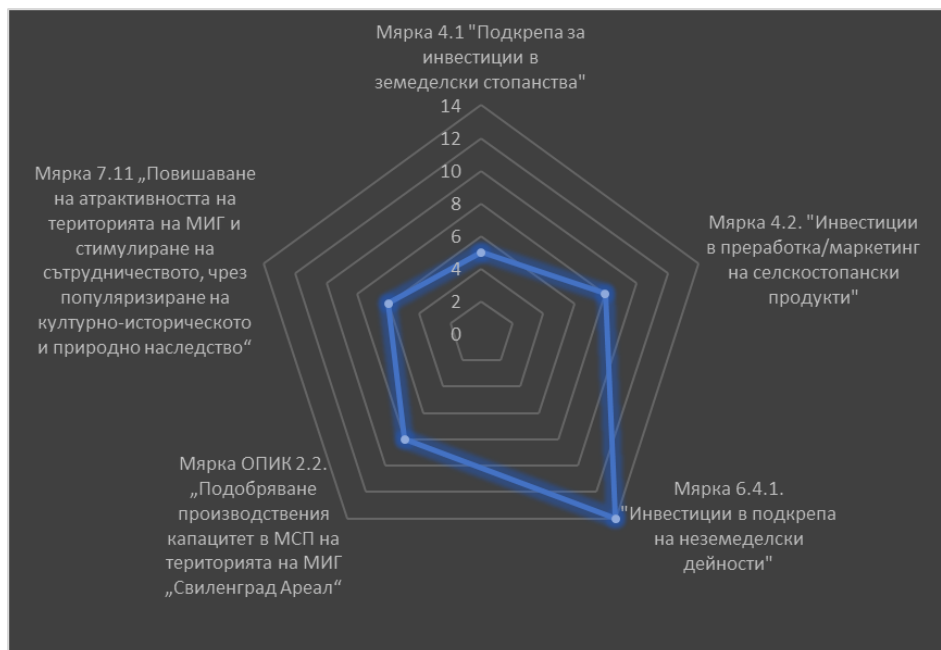

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

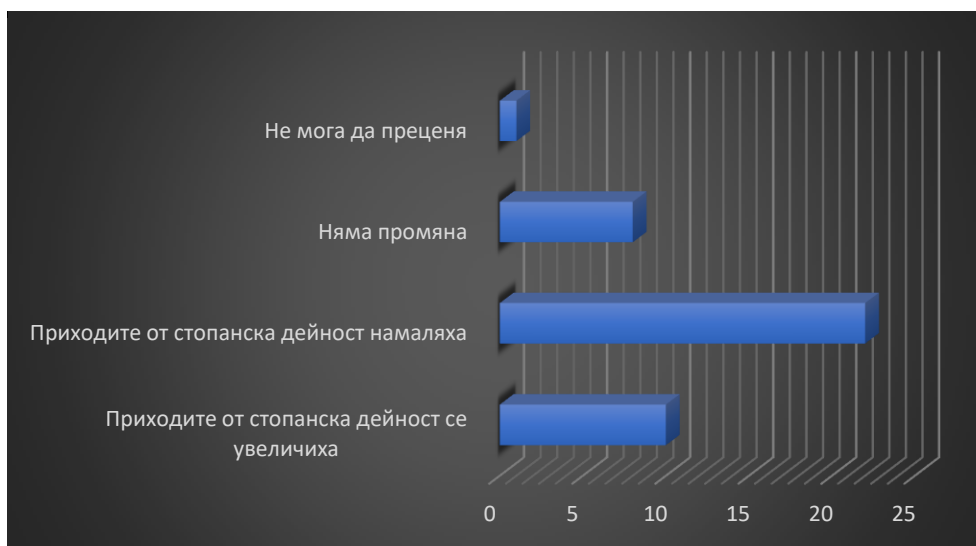
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Графика 26

18. На въпроса „Моля, посочете как се разви Вашата стопанска дейност в контекст на изпълнение на СВОМР на МИГ?“ 10 лица отговарят, че приходите им от стопанска дейност са се увеличили. 22 лица посочват, че приходите им са намалели, а според 8 души няма промяна.

Графика 27

19. На въпроса „Моля, посочете как Вашият бизнес се възползва от изпълнението на СВОМР на МИГ през последните 3 години?“ 15 души от анкетираните посочват, че не са се възползвали от изпълнението на СВОМР на МИГ. 11 души от анкетираните са посочили, че са кандидатствали с проект към СВОМР, който е бил одобрен. 5 души

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

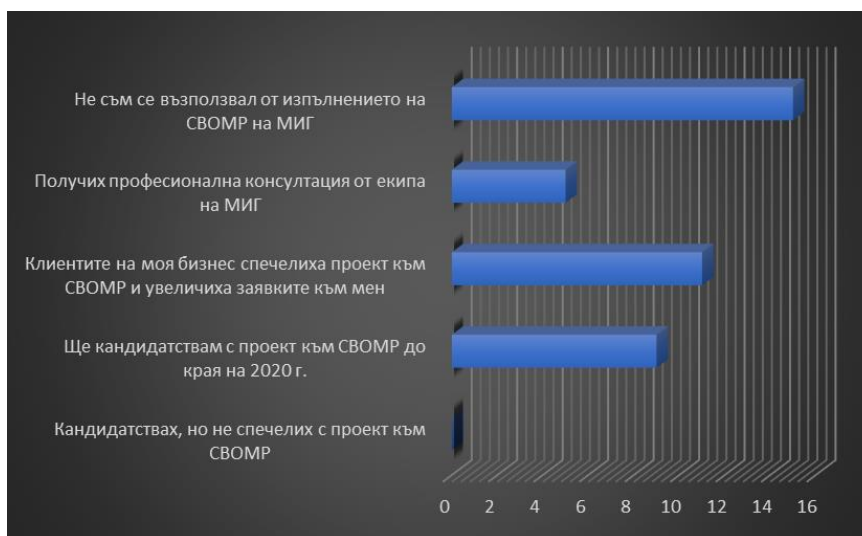
ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

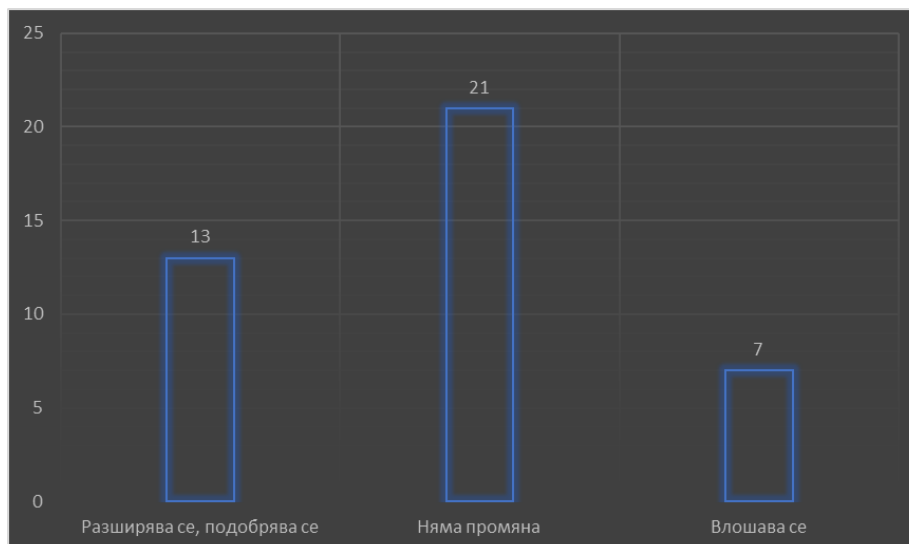
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

от запитаните са получили професионална консултация от екипа на МИГ, а 9 души от анкетираните лица имат намерение да подадат проектно предложение.

Графика 28

20. На въпроса „Как бихте определили развитието Вашият бизнес през последните три години?“ са отговорили 41 души от анкетираните 100 лица. За 51 % от анкетираните бизнесът им няма промяна през последните 3 години, за 32 % стопанската им дейност се е повишила, а според 17 % от анкетираните бизнесът им се е влошил.

Графика 29

XIV. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Стратегията за воденото от общностите местно развитие на СНЦ „МИГ Свиленград Ареал“ е изготвена спрямо заложените цели на ВОМР и ПРСР и съгласно приоритетите, присъстващи в документите на Съюза. При създаване и прилагане на стратегията за спазени всички принципи на подходът ЛИДЕР. Изключително добре застъпен и е основния подход „отгоре надолу“, който присъства във всички етапи – от създаването на МИГ, през включването на всички заинтересовани страни, до избор на подходящи мерки, които да удовлетворят исканията им и да не са в ущърб на нито една от страните. Стратегията също така е съгласувана с общинските и регионални приоритети. Налице е и многосекторен и интегриран подход, базиран на трите стълба на устойчивото развитие – икономика, околна среда и социално развитие. За ясно идентифицираните проблеми са подбрани конкретни мерки, като всичко това е съобразено с потенциала на територията и заложените в стратегията цели. Бюджетът е разпределен съобразно изискванията и нуждите.

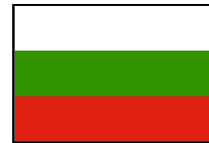
Изпълнението на СВОМР на МИГ върви с бързи темпове като към 30.11.2020 г. вече има 23 сключени договора за БФП между бенефициентите и различните управляващи органи, а 22 проектни предложения са на етап оценка и сключване на договори.

Екипът на МИГ се справя изключително добре. Всички изготвени процедури за кандидатстване напълно отговарят на условията, също и комисиите за оценяване. Надграждането на знания, умения и повишаването на капацитета, екипът на МИГ осъществява чрез участие в разнообразни семинари и обучения, обмяна на опит с другите МИГ и с администрацията, работа в мрежите, както и самообучение. Създаването на устойчиви контакти с местната администрация е от изключителна важност, не само за успешната реализация на Стратегията, но и за бъдещи съвместни действия и продължаване на стабилно партньорството. Цялостната работа и прозрачността, с която се извършват дейностите по изпълнение на СВОМР на МИГ „Свиленград Ареал“ се оценява високо от анкетираните лица. Участващите в допитването високо оценяват качеството на информационните дейности и консултациите, предоставяни от екипа на МИГ „Свиленград Ареал“.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Най-същественият проблем, пред които е изправено населението на МИГ „Свиленград Ареал“ е затруднения достъп до медицинско обслужване (според проведеното анкетно проучване). Стратегията за ВОМР на МИГ може да предложи решения в тази посока. Създаването на медицински услуги за населението и социални услуги за грижа за възрастни хора може да бъде подкрепено от **мярка 6.4 от СВОМР**, която е специално насочена към създаването на нови услуги за населението.

Очакванията на населението са изпълнението на подхода ВОМР на територията на МИГ да повиши качеството на публичната инфраструктура. Жителите на територията на МИГ виждат потенциал за развитие на обществената инфраструктура и осигуряването на достъп до нея. **Мярка 7.2 от СВОМР** се грижи и за тези очаквания, но в доста ограничена степен (поради малкия финансов ресурс, който се предоставя за подхода ЛИДЕР). Екипът на МИГ би следвало да популяризира, че по мярка 7.2 ще бъдат подпомогнати различни обществени инфраструктури на територията на МИГ.

Голяма част от анкетиранията лица са запознати с изпълнението на СВОМР към 2020 г., което показва високото ниво на осведоменост на местната общност и е показател за нивото на комуникация между екипа на МИГ и местното население.

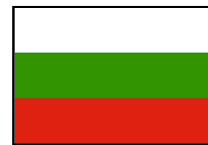
Голяма част от участвалите в проучването (чрез попълване на анкетна карта) смятат, че следващата Стратегия за ВОМР трябва да се различава от сегашната. Препоръка към екипа на МИГ е да започне да разяснява как ще бъде изпълняван подхода ВОМР през новия програмен период 2021-2027 г., как и кои фондове на ЕС ще финансират подхода ЛИДЕР през новия период.

Болшинството от анкетирани лица поставят акцент на изпълняваната в момента СВОМР от МИГ „Свиленград Ареал“ **върху икономиката и социалните дейности.**

След преглед на цялостната работа на МИГ, интернет страницата на сдружението и др., могат да бъдат отправени следните три препоръки:

Препоръка 1: Екипът на МИГ следва да разпространява по-активно мониторинга и оценка на стратегията за ВОМР за изпълнение на задълженията на МИГ в социалните мрежи и други информационни канали.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Препоръка 2: Екипът на МИГ следва да проведе информационна кампания, относно ползите за цялата местна общност от изпълнението на мерките със СВОМР – преки и косвени.

Препоръка 3: Екипът на МИГ следва да изрази по-ясно всички други свои дейности сред населението, който се изпълняват за прилагането на подхода ВОМР, освен организирането на приеми на проектни предложения към СВОМР.

Препоръка 4: След успешното прилагане на СВОМР на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ в периода 2014-2020 г. екипът на МИГ следва да погледне към програмен период 2021-2027 г. с перспективата, че поне 6% от ресурса по ЕФРР ще бъдат заделени за изпълнението на териториални стратегии за интегрирано градско развитие чрез ВОМР.

Препоръка 5: Обявеното създаване на Дирекция „ВОМР“ към Управляващия орган в МЗХ към края на 2020 г. изисква екипът на МИГ да изгради нов подход за комуникация с дирекцията, която ще бъде отговорна за прилагането на подхода ВОМР в България.

xv. ДОБРИ ПРАКТИКИ

Съгласно заданието на Възложителя към настоящия анализ следва да бъдат представени добри практики от ЕС за проекти и инициативи, реализирани чрез подхода ВОМР/ЛИДЕР на територията на страните от общността.

Диверсификация на туристическото предлагане в Словения

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

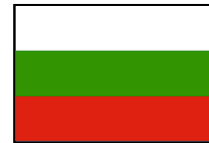
	За проекта/ практиката	Чрез проект, финансиран от ПРСР 2014-2020 г. в Словения се разширява обхвата на туристическото предлагане в район на МИГ чрез подкрепа на малка ферма, която да се разнообрази в конна езда, терапевтична езда и иновативна терапевтична езда за деца с увреждания. Фермата на Антон Върбняк, разположена в района на Местната инициативна група на Пърлекия (МИГ Пърлекия), решава да предложи терапевтични и туристически дейности по конна езда. Този вид туризъм все още не е бил развит в района и по този начин няколко социални партньора се включили в подкрепа на подготовката на този проект по метода „отдолу нагоре“. Подпомагането от мярката „Лидер“ е използвано за закупуване на карета; конна екипировка за конна езда; разработване на пътеки за каране с указателни табели; изграждането на зала за езда с размери 20 x 40 м., както и наемане на инструктор / терапевт. „Equine Assited Therapy“ или терапия, с помощта на коне за деца с увреждания се предлага безплатно от фермата.
	Резултат	Проектът успешно разширява гамата от туристически продукти и услуги в района на Пърлекия и това има както икономически, така и социални ползи. Отчетен е 15-процентен ръст на посещенията във фермата на годишна база и е създадена нова работна позиция за инструктор по терапевтична езда.

Територията на МИГ „Свиленград Ареал“ е напълно подходяща за изпълнението на проектна идея за диверсификация на туристическото предлагане чрез терапевтична езда. Проектната идея отговаря на **Приоритет 2, Специфична цел 2** „Развитие на туризма чрез разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура“ от Стратегията за ВОМР на МИГ „Свиленград Ареал“.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

В подкрепа изпълнението на тази проектна идея може да бъде използвана мярка

6.4 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ от ПРСР.

Наличната туристическа база на територията на МИГ може да бъде надградена с включване на различни видове терапевтична езда, която да бъде промотирана и рекламирана като полезна за здравето и здравословния начин на живот. Конната езда с терапевтични цели се нарича хипотерапия и може да помогне при различни по характер заболявания.

Установено е, че контактът с коня може да се отрази добре на деца и възрастни. Смята се, че общуването с животно като коня помага значително и на деца, при които отсъства реч или пък е силно нарушена – контактите с животното стимулират уменията за общуване.

	Подобряване на достъпността за посетители до възстановен природен резерват	
	За проекта/ практиката	С подкрепата от Шведската програма за развитие на селските райони 2014-2020 г. е подобрена достъпността за посетителите в възстановен общински природен резерват. „Stadssjön“ (Градско езеро) се намира в окръг Даларна. Това е общински природен резерват, състоящ се от крайбрежни пасища и листни блатни гори. Въпреки че, е разположено близо до центъра на града, езерото не е било достъпно, тъй като е обрасло и е заобиколено от дървета и храсти и няма пътища или пътеки. Проектът е създаден, за да увеличи достъпа до и в рамките на резервата, независимо дали за туризъм, колоездене или достъп с инвалидна количка. По проекта са създадени атракции като наблюдателна кула и зони за пикник.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

	Резултат	Дори и без маркетинг и реклама, има все по-голям брой местни посетители, идващи в района. Веднага след като рехабилитацията приключи и резерватът започне да се рекламира, се изчислява, че това ще привлече приблизително 5000 посетители годишно. Проектът има и образователна функция. Ученици от средното училище в района са стажували в една от строителните компании, построили кулата, моста и пешеходния мост. Освен това училищата в общината вече имат възможност да организират образователни дейности в района. Посетителите могат да се докоснат до природата и заедно с това да научат интересни факти за флората и фауната на района.
---	-----------------	---

Територията на МИГ „Свиленград Ареал“ е напълно подходяща за изпълнението на проектна идея за подобряване достъпа на посетители до природни забележителности. Проектната идея отговаря на **Приоритет 2, Специфична цел 2** „Развитие на туризма чрез разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура“.

В подкрепа изпълнението на тази проектна идея може да бъде използвана мярка **7.5 „Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура“** от ПРСР 2014-2020 г.

Наличието на защитените зони: Ждрелото на река Тунджа; Река Марица; Източни Родопи и Сакар, богатата на природни забележителности територия благоприятстват развитието на различни видове туризъм на територията на МИГ – планински, екологичен, ловен и др.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

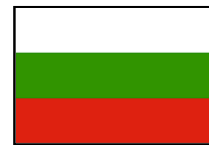
Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

	AMBASADA - социално предприятие и културно предприемачество	
	За проекта/ практиката	AMBASADA е марка, създадена от асоциацията CASA PLAI, която е, социално предприятие в Румъния, разработено с цел инкубиране и увеличаване на въздействието на местните, националните и международните дейци. Първоначално стартират като фестивал в продължение на 9 години, който обединява и генерира проекти, създава устойчив растеж и има силно представителство на НПО и творческия сектор, като в същото време наема млади хора от приемната система или в неравностойно положение, както и хора с увреждания. AMBASADA обединява не само нестопанската общност, но и творческата в новото културно и концептуално пространство, където се генерират нови проекти и се създават въздействащи решения. Корпоративния сектор също намира своето място в културният и ресурсен център.
	Резултат	Мисията на AMBASADA е да подпомага активната местна общност чрез изкуство, културно и нестопанско действие, за да направи реална промяна, като създаде законодателна и местна политика, която да подкрепя и да изгражда капацитет за нейната устойчивост. AMBASADA е първото културно преобразуване на индустриален обект в социално предприятие и културен център и първият в Румъния

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

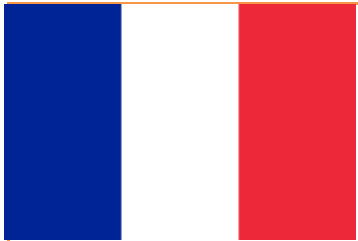

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

„SOHO SOLO” – Зелен офис	
 	За проекта/ практиката Жерс е селски район в Южна Франция, където успешно се прилага иновативна практика с по-различни цели, от колкото на туризма в класическия му вид. От 2008 г. насам районът е дом на по-различни „посетители“ – работници на свободна практика или мобилни служители. Програмата, която съчетава спокойствието на селото и комфорта на работното място се нарича Soho Solo. Основните новозаселили се жители са предимно работници на свободна практика, програмисти или мобилно служители от Европа, които желая да напуснат шумните и големи градове и да се преместят в провинцията, където животът е далеч по-приятен. Идеята за създаване на място, подходящо за този тип хора се изпълнява се от Търговско промишлената Камара на Жерс. За да бъде животът по-спокоен и хармоничен от този в града и същевременно толкова продуктивен е необходим основен ресурс – бърз и надежден интернет достъп. Той е нужен на всички жители – програмисти, консултанти, преводачи, фотографи, дизайнери, писатели, журналисти или просто фрилансъри..
	Резултат Целите на Soho Solo са да популяризира селските райони и да запознае повече хора с техните предимства, да изгради стабилна широколентова интернет връзка в тези райони, да се засили социалната дейност сред местното население, както и популяризиране на програмата за туристи.

Проектната идея отговаря на **Приоритет 4** „Повишаване на конкурентоспособността на МСП и насърчаване на предприемачеството“, **Специфична**

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

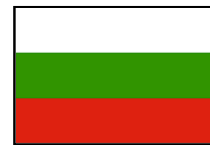
цел 1 „Повишаване на производителността на МСП на територията на МИГ „Свиленград Арел“ от СВОМР.

	Семеен шивашки бизнес
 	За проекта/практиката “Atelier Tuffery” е известен семеен бизнес, започнал своята история през 1892г., когато на едва 17-годишна възраст Célestin Tuffery започва да изработва работно облекло, боядисано с индиго и отваря работилницата за облекло Tuffery във Флорак. Този дългогодишен бизнес е запазен до ден днешен и дори е разширен, благодарение на финансирането по програма ЛИДЕР 2014-2020. Проектът е насочен към създаване на модерен цех и увеличаване на производствения дял на вътрешния и международен пазар. Стратегията за развитие на Местната инициативна група (МИГ) „Cévennes“ е базирана на посланието „Корени за утре“. Основните направления са три: местни икономически ресурси, устойчив туризъм и удобства. Работилницата Tuffery разработва най-старата френска марка дънки и в продължение на четири поколения използва собствено ноу-хау, за да създава дънки. До 50-те години дънките са ползвани основно за работно облекло, след което са се превърнали в популярен моден артикул. През годините в цеха работят приблизително 60 души, които произвеждат повече от 500 дънки на ден. Работилницата създава своя собствена регистрирана търговска марка: „Tuff's jeans. През 70-те години, наред с глобализацията, производството на стоки се концентрира в големи цехове в други държави и конкуренцията заплашва успехът на семейния бизнес. Въпреки това, семейството запазва своята силна традиция и продължава да произвежда дънки с надпис „Made in Lozère“. Това е последният модел дънки, изцяло произведени във Франция. За тях винаги е било важно да произвеждат своите продукти във Франция.

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

		През 2014 г. Жулиен Туфери и съпругата му Мириам решават да поемат семейния бизнес. Те запазват името на марката, но засилват нейното дигитално присъствие. Ключова цел на този проект е да подпомогне модернизацията на работилницата за производство на Tuff's Jeans, чрез създаването на нов икономически модел, основан на директните онлайн продажби. През 2017 г., по случай 125-годишнината на семейния бизнес, ателие Tuffery открива нова работилница със съвременна обстановка и оборудване, разположена в бизнес парка на града Флорак, именно чрез подкрепа от мярката ЛИДЕР. Финансирането е използвано за закупуване на ново оборудване, включително нови шевни машини, компютри, интериорен дизайн, иновативни автоматизации и ергономична маса за рязане, която е уникална във Франция. Част от разходите за строителство също са обхванати от финансирането по проекта.
	Резултат	Освен производството на близо 6000 чифта дънкови изделия годишно, увеличение на бизнеса с 600% за три години и пласиране на стоката в 26 страни, като положително въздействие върху региона, може да се изтъкне факта, че проектът е извън конвенционалната икономическа подкрепа за инвестиции. Той засилва използването на местните ресурси (т.е. производство на коноп), както и допринася за развитие на селския туризъм в региона, тъй като работилницата е отворена за посетители.

На територията на МИГ „Свиленград Арел“ има традиционно развита шивашка промишленост. На територията развиват дейност няколко устойчиви предприятия в сферата на текстилните изделия. От тях едва 50 % разполагат с онлайн платформи за предлагане на произведената продукция. в XXI век основен и мощен инструмент на търговията е интернет. Създаването на онлайн магазини към предприятията, заедно с

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Арел“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

прилагането на професионална маркетингова стратегия може да помогне на предприятията да разширят пазарния си дял в национален мащаб да като се преодолеят границите на селския район и се достигне до всеобхватния безграничен пазар на онлайн търговията. Проектната идея отговаря на **Приоритет 4** „Повишаване на конкурентоспособността на МСП и насърчаване на предприемачеството“, **Специфична цел 1** „Повишаване на производителността на МСП на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ от СВОМР. За осъществяване на проектната идея може да бъде използвана **Мярка ОПИК 2.2.** „Подобряване производствения капацитет в МСП на територията на „МИГ Свиленград Ареал“ от СВОМР.

	Модернизация на млекопреработвателното предприятие - мандра Планика	
	За проекта/ практиката	“Млекопреработвателното предприятие (мандра Планика) използва финансиране не ЕЗФРСР за осъществяване на своята модернизация и трансформация и се превръщат във водещ производител на висококачествено мляко и сирене, като същевременно оказват положително въздействие за местната икономика и насърчаване на дългогодишната традиция в областта на производството на млечни продукти. Млечната продукция Planika е създадена през 1995 г. от Селскостопанската кооперация Толмин. Целта е била да обезпечи закупуване на мляко от земеделските производители в района на Posođe в западната част на Словения и да започне ново производство в помещенията на бившата компания Kraš Planika. Новото ръководство е изправено пред много предизвикателства: остаряла технология, помещения с липса на подходяща поддръжка и преди всичко, високото ниво на конкуренция при сравнително малък дял на Словенския пазар. Основният продукт на бившия Kraš Planika е било мляко на прах, но със

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

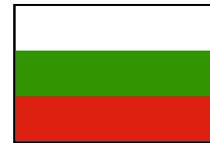
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

		загубата на този пазар поради неконкурентни цени, новата продуктова стратегия има за цел да бъдат осигурени работни места за над 50 работници и много земеделски производители, които са били зависими от мандрата. Модернизацията е извършена стъпка по стъпка, като освен дейностите по технически модернизация, подобрения в хигиената, опазването на околната среда, безопасността на труда и подобряване на производството, е създаден музей, показващ историята и ролята на мандрата в района на Посоџе. След своята модернизация, мандрата прилага високи стандарти на производство с повишена ефективност и икономия на енергия благодарение на по-доброто планиране на производствените процеси. Създаването на пречиствателните съоръжения също имат положително въздействие върху околната среда. Мандрата вече е един от основните производители на сиренето Tolmenc със защитено наименование за произход на ниво ЕС от 2012 г.
	Резултат	Благодарение на инвестициите, мандрата разширява дейността си работата си и около 100 фермери годишно доставят приблизително 8 милиона литра висококачествено мляко, като през годините някои от тях значително увеличават количеството произведено мляко. Музеят на мандрата привлича от 8 000 до 10 000 посетители годишно и се превръща в популярна атракция, насърчаваща селското наследство. Той осигурява работа на пълен работен ден на общо три лица, квалифицирани като туристически водачи, които съчетават работата в музея с тази в местен магазин за млечни продукти директно от мандрата.

Макар и с по-ограничен ресурс от млекодайки животни, в сравнение с други селски райони в България, територията на МИГ разполага със суровини за развитие на

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

предприятия за преработка на мляко и млечни продукти. Общият брой на млекодайнните селскостопанските животни, отглеждани на територията на МИГ „Свиленград Ареал“ и регистрирани по Наредба № 3/1999 г. към септември 2020 г. са представени на следващата таблица:

Територия	Говеда и биволи	Овце	Кози
Територия на МИГ	4 462	10 744	2 589

Таблица 21

Проектната идея отговаря на **Приоритет 1, Специфична цел 2 и 3** от СВОМР. За осъществяване на проектната идея може да бъде използвана **Мярка 4.2**, „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от СВОМР.

Добрите практики, подлежащи на сравнение в настоящия анализ са подбрани на база два основни критерия – Иновативност и Приложимост на територията на МИГ „Свиленград Ареал“.

Продукт или услуга, подлежащи на сравнение	СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ				
	Наличие на ресурси на територията на МИГ за внедряване на идеята (4 точки)	Приоритизиране на сектора, в който попада идеята в Стратегията за ВОМР 2014-2020 г. (2 точки)	Наличие на традиции в сектора, в който попада идеята (1 точка)	Възможност за финансиране на идеята, от МИГ (3 точки)	ОБЩО
Млекопреработвателно предприятие	4	2	1	3	10
Създаване на онлайн конфекция	4	2	1	3	10
Зелени офиси в селските райони	4	2	0	0	6
Социално предприемачество	4	2	0	0	6
Подобряване достъпа на посетители до природни забележителности	4	2	1	3	10
Диверсификация на туристическото	4	2	0	3	9

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

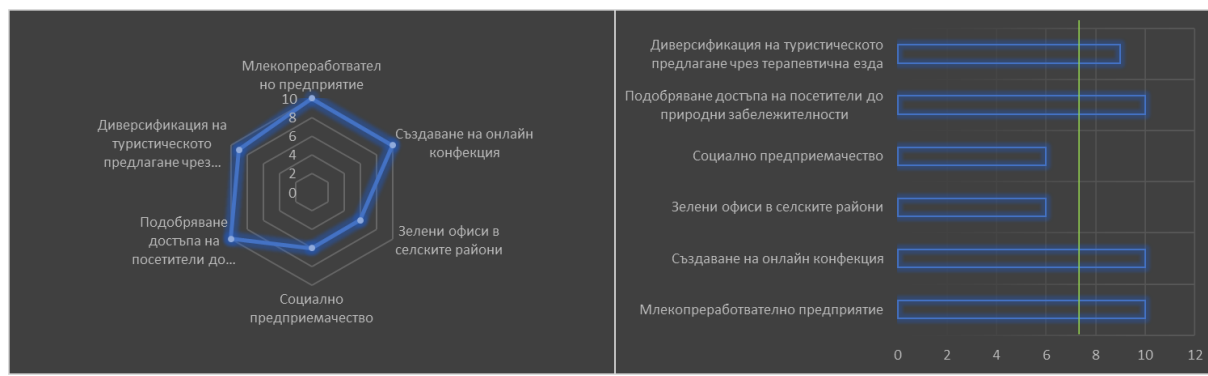
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

предлагане чрез терапевтична езда					
--------------------------------------	--	--	--	--	--

Таблица 22

За нуждите на сравнителния анализ следва да бъде прието, че за да може да са осигури устойчиво развитие и позициониране на МИГ „Свиленград Ареал“ в национален или европейски аспект, предложените добри практики следва да покриват минимум 7 точки от оценката на потенциала им за прилагане на територията на МИГ:

Графика 30

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

АНКЕТНА КАРТА

МИГ „Свиленград Ареал“

**Анкетно проучване на нагласите на местната общност и
удовлетвореността от прилагането на ВОМР досега**

Предварително благодарим за отделеното време и за Вашата съпричастност!

1. Какъв е Вашият пол?

Моля, отбележете:

☐ Мъж

☐ Жена

2. В коя възрастова група попадате?

Моля, отбележете:

☐ В трудоспособна възраст – от 18 до 29 години

☐ В трудоспособна възраст – от 30 до 55 години

☐ В трудоспособна възраст – от 55 до 64 години

☐ Над трудоспособна възраст – над 64 години

3. Какво образование притежавате към момента?

Моля, отбележете:

☐ Без образование

☐ Начално образование

☐ Основно образование

☐ Средно образование

☐ Средно специално образование

☐ Висше образование (проф. бакалавър, бакалавър, магистър)

4. Кои според Вас са ежедневните трудности, с които жителите на Вашата община/кметство трябва да се справят?

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Моля, отбележете:

- ☐ Липсата на достатъчно работни места
- ☐ Нископлатени работни места
- ☐ Недостатъчно развита транспортна мрежа
- ☐ Ограничени възможности за стартиране на собствен бизнес
- ☐ Затруднен достъп до медицинско обслужване
- ☐ Затруднения за осъществяване на бизнес
- ☐ Невъзможност за повишаване на квалификацията
- ☐ Липса на спортни площадки и стадиони

5. Запознати ли сте с напредъка по изпълнението на Стратегията за ВОМР на територията на МИГ „Свиленград Ареал“?

Моля, отбележете:

- ☐ Да, напълно
- ☐ Да, в известна степен
- ☐ Не
- ☐ Не мога да преценя

6. Вие лично подкрепяте ли МИГ „Свиленград Ареал“ и бихте ли го подкрепили за прилагане на нова СВОМР за период 2021-2027 г.?

Моля, отбележете:

- ☐ Да, напълно
- ☐ Да, но смятам, че новата СВОМР трябва да се различава от досегашната
- ☐ Не
- ☐ Нямам отговор

7. Моля, дайте Вашето лично мнение, в коя област чувствате/ще почувствате най-голям ефект от изпълнението на СВОМР МИГ „Свиленград Ареал“:

Моля, отбележете:

- ☐ Икономика
- ☐ Образование
- ☐ Демография
- ☐ Здравеопазване
- ☐ Социални дейности

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

☐ Условия на живот

☐ Околна среда

8. Според Вас, кои местни ресурси /природни, културноисторически, човешки/ са уникални / ценни и трябва да бъдат подкрепени от Стратегията за ВОМР за развитие на селото/ общината/ региона?

Моля, отбележете:

☐ Туризм

☐ Човешкия ресурс

☐ Земеделие и животновъдство

☐ Бизнеса

☐ Горите

☐ Няма такива ресурси

☐ Не знам

9. Моля, дайте Вашата лична оценка за качеството на информационните дейности, провеждани от екипа на МИГ, във връзка с изпълнението на СВОМР:

Моля, отбележете:

☐ Отлична

☐ Добра

☐ Средна

☐ Слаба

☐ Нямам отговор

10. Моля, дайте Вашата лична оценка за качеството на консултациите, предоставяни от екипа на МИГ, във връзка с изпълнението на СВОМР:

Моля, отбележете:

☐ Отлична

☐ Добра

☐ Средна

☐ Слаба

☐ Нямам отговор

11. Според Вашето лично мнение, в кой аспект функционирането на МИГ подкрепя територията община Свиленград?

Моля, отбележете:

☐ Решаване на демографските проблеми

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

- ☐ Повишаване на качеството на публичната инфраструктура
- ☐ Повишаване на заплатите на територията
- ☐ Повишаване на конкурентоспособността на МСП на територията
- ☐ Решаване на социалните проблеми на територията
- ☐ Нито едно от изброените

12. С оглед изпълнението на Стратегията за ВМОР на територията на МИГ, смятате ли, че работата на МИГ е достатъчно прозрачна?

Моля, отбележете:

- ☐ Да
- ☐ В известна степен
- ☐ Не мога да преценя
- ☐ Не

13. Моля, дайте Вашата лична оценка за цялостната работа на МИГ „Свиленград Ареал“?

Моля, отбележете:

- ☐ МИГ се справя отлично
- ☐ МИГ се справя много добре
- ☐ МИГ се справя добре
- ☐ МИГ не се справя добре
- ☐ Не мога да преценя

14. Според Вас, Мерките към Стратегията за ВМОР на територията на МИГ, в полза на цялата местна общност ли са?

Моля, отбележете:

- ☐ Да, напълно
- ☐ Да, в голяма степен
- ☐ Не мога да преценя
- ☐ Не, малък брой сектори не могат да се възползват
- ☐ Не, голям брой сектори не могат да се възползват

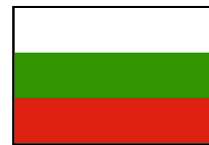
15. Според Вашето лично мнение, местната бизнес общност, има ли достатъчно представителство в органите на управление на МИГ?

Моля, отбележете:

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

- ☐ Да
- ☐ Не
- ☐ Не мога да преценя
- ☐ Не съм достатъчно запознат

16. Запознати ли сте с мерките, които се финансират от СВОМР на МИГ?

Моля, отбележете:

- ☐ Да
- ☐ Не

17. Коя от изброените мерки от СВОМР, според Вас е най-полезна за Вашия бизнес? (само за представители на бизнеса)

Моля, отбележете:

- ☐ Мярка 4.1 "Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства"
- ☐ Мярка 4.2. "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти"
- ☐ Мярка 6.4.1. "Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности"
- ☐ Мярка ОПИК 2.2. „Подобряване производствения капацитет в МСП на територията на МИГ „Свиленград Ареал“
- ☐ Мярка 7.11 „Повишаване на атрактивността на територията на МИГ и стимулиране на сътрудничеството, чрез популяризиране на културно-историческото и природно наследство“

18. Моля, посочете как се разви Вашата стопанска дейност в контекст на изпълнение на СВОМР на МИГ? (само за представители на бизнеса)

Моля, отбележете:

- ☐ Приходите от стопанска дейност се увеличиха
- ☐ Приходите от стопанска дейност намаляха
- ☐ Няма промяна
- ☐ Не мога да преценя

19. Моля, посочете как Вашият бизнес се възползва от изпълнението на СВОМР на МИГ през последните 3 години? (само за представители на бизнеса)

Моля, отбележете:

- ☐ Кандидатствах, но не спечелих с проект към СВОМР
- ☐ Ще кандидатствам с проект към СВОМР до края на 2020 г.
- ☐ Клиентите на моя бизнес спечелиха проект към СВОМР и увеличиха заявките към мен

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони

Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

- ☐ Получих професионална консултация от екипа на МИГ
- ☐ Не съм се възползвал от изпълнението на СВОМР на МИГ

20. Как бихте определили развитието Вашият бизнес през последните три години?
(само за представители на бизнеса)

Моля, отбележете:

- ☐ Разширява се, подобрява се
- ☐ Няма промяна
- ☐ Влошава се

Благодарим Ви!

Този документ е създаден в рамките на Споразумение за безвъзмездна финансова помощ № РД 50-32/19.04.2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група – Свиленград Ареал“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.